

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
in the United States

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Rugsėjo-September 19 d., 1975 m.

Kaina 15c

219

LIBANO SOSTINĖJE TARŠKA KULKOSVAIDŽIAI

PORTUGALAI NEPAJĖGIA SUSITARTI SU KOMUNISTAIŠ DĖL VALDŽIOS

Premjeras Azevedo pasižadėjo sudaryti
visų partijų koalicinę vyriausybę

LISABONAS, Portugalija. — Portugalijos premjeras adm. Pinheiro de Azevedo buvo pasižadėjęs sudaryti koalicinę vyriausybę, įskaitant ir komunistus, bet dabar aiškėja, kad jis tokios vyriausybės nepajėgia sudaryti. Jis negali susitarti su komunistų partijos atstovais. Premjeras pasiūlė komunistams vieną ministeriją, bet komunistų partijos sekretorius Cunhal reikalauja, kad jiems būtų duotos dvi ministerijos.

Premjeras tariasi su prezidentu

Premjeras Azevedo buvo pasižadėjęs trečiadienį paskelbti naujos vyriausybės sąstatą, bet šiandien jis pranešė prezidentui, kad jokios vyriausybės jam nepavyko sudaryti.

Adm. Azevedo šiandien vakare vyks į prezidentūrą ir tarsis su prezidentu Costa Gomes. Pastarasis jam padėjo sąlygas vyriausybei sudaryti, pasitarimų metu gali jis sutiks tas sąlygas pakeisti.

Kabinetan socialistai demokratams pasisū tris atstovus, nes praeitį rinkimų metu jie gavo daugiausia balsų. Demokratai liberalai turės valdyti dvi ministerijas, nes jų partija yra antroje vietoje. Admirolas komunistams buvo numatęs vieną ministeriją, bet paskutinėmis dienomis jie pareikalavo dviejų vietų kabinete. Komunistai skaičiuoja, kad jie buvo nusikrausę, jų žmogus negavo premjero ir štabo viršininko vietos, todėl jie reikalauja bent dviejų ministerijų.

Komunistų įtaka sumažėjo

Karo vadams padarius kelis pertvarkymo karo jėgų organizacijoje, komunistų įtaka visame krašte gerokai sumažėjo.

Komunistų skaičius karo jėgų organizacijos organuose sumažintas, jie neturi daugumos, o karo vadai privalo klausti štabo viršininkų įsakymų. Joks pašalinis žmogus arba net karys neturi teisės įsakinėti karo daliniam vykty iš kareivinių. Jeigu prezidentas Gomes dar kartą kreipsis į karo jėgų tarybą dėl nepajėgumo sudaryti koalicinę vyriausybę, tai karo jėgos gali nutarti sudaryti naują vyriausybę be komunistų.

SACRAMENTO, Cal. — Federalinis teismas L. Fromme, kuri yra suimta už bandymą nušauti prezidentą, užstatą iš milijono dolerių sumažino iki \$350.000. Be to, teisėjas leido jai kalbėtis su reporteriais kiek tik nori, tik neliesti savo bylos. Miss Fromme yra buvusi protinio iškrypčio žmogžudžio Mansono, Kalifornijoje, "šeimos narė".

NASHVILLE, Tenn. — Tennessee valstybinio kalėjimo kaliniai gaus pasidėdėti savo celėse bent ketelį dienų uždaryti, kai paskaukti nacionalinės gvardijos 128 kariai užėmė visus sargybos bokštus ramybei dieną naktį saugoti. Gvardija buvo pašaukta, kai keturių dienų bėgyje įvyko dvi kalinių riaušės. Ketvirtadienio nakties riaušės truko 6 valandas, kuriose vienas kalinių buvo nudurtas, o 39 sužeisti.

IŠ VISO PASAULIO

NEW YORKAS. — Policija suėmė tūlą Joseph Scott, 33, kurs nuo praeitų metų lapkričio sekmadeniais užpuolė ir išprievartavo 18 moterų, gyvenančių mieste dalyje Bronx. Scott nuo šių metų pradžios buvo šv. Agotos našlaitynė, esančio Nanuet, N. Y., vyresnis patarėjas.

BONA, Vakarų Vokietija. — Koncleris Helmut Schmidt savo kalboje vokiečių parlamente perspėjo nepakartoti tas pačias klaidas, kokios buvo padarytos 1930 metais, nepakartoti dabar, kai ekonominis visapasaulinis nuosmukis darosi didesnis už visas depresijas, kokių teko pergyventi nuo 1920 metų, kas privėdė Vokietiją prie parlamentarinės demokratijos žlugimo ir Adolfo Hitlerio iškilimo.

FORT MORESBY, Papua Gvinėja. — Bugnams bildant "Atsitraukimą" buvo nuleista žemyn Australijos vėliava ir jos vietoje iškelta su Rojaus paukščio simboliu nepriklausomos papuasų valstybės vėliava. Nepriklausomybės paskelbimo ceremonijose dalyvavo daugiau kaip 30 valstybių atstovų.

BOGOTA, Kolumbija. — Kolumbijos valdyžia nutarė, kad visi restoranai, barai, aptarnavimo stotys, autobusų terminalai ir kitokios įstaigos, kurios aptarnauja žmones, išeinamosiose vietose kiekvieniems 30 privalo įrengti po sėdimą vietą vyrams, o moterims kas penkiolikai; urinalus kiekvieniems 20 asmenims.

BUENOS AIRES. — Šaukdamas "Atvykome tave likviduoti!" teroristas keliais šūviais nuėdė Argentinos apsaugos ministerijos žvalgybos skyriaus viršininką Rolando Silioni, atvykusį į krautuvę maisto produktų pirkti. Žudikas pabėgo automobiliu, kuriame trys jo kompanionai laukė. Tą naktį policija, susisąjūsi su teroristais, vieną jų nušovė. Peronams pameš valdžią, jau nušauti 645 žmonės.

ATTICA, N. Y. — Vienas Attikos kalėjimo kalinys Thomas Grey, 30, sėdintis kalėjime už ginkluotą apšėlimą, trečiadienį pėliu subadė keturis kalėjimo sargus, o penktąjį primušė. Vienas sužeistas seržantas Fred Ingles, 30, yra ligoninėje kritiškose padėtyje. Grey buvo įveiktas ir nuginkluotas kitų sargų kaliniams padedant. Attica kalėjimas pagarsėjo 1971 metais, savo kruvinomis riaušėmis, kuriose 43 žmonės buvo užmušti.

Cook County komisijonierius prezidentas George W. Dunne įteikia Jonui Žukauskui proklamaciją šių metų lapkričio 11 dieną skelbiančią Lietuviai Futbolo Dieną Cook apskrityje. Greta prezidento susigrupavo, iš kairės į dešinę, šie lietuviai: Juozas N. Kulys, Juozas Venckauskas, Leonas Juraitis, John Juška, senatorius Frank Savickas, 15-to Wardo komiteto atstovas, Jonas Žukauskas, Cook apskrities tarybos prezidentas George W. Dunne, 15-to wardo aldermanas Kenneth B. Jakšys, Henry Jenig Sr. ir Antanas Viktoras.

BE AMERIKIEČIŲ, IZRAELIO- EGIPTO SUTARTIS NEGALIOS

Izraelis nepasirašys sutarties, jeigu kongresas nesutiks siūsti stebėtojų

Izraelis atsisakys pasirašyti galutinus su Egiptu padarytos Sinajaus sutarties dokumentus, kol Jungtinių Valstybių Kongresas patvirtins Amerikos civilių asmenų paskyrimą į elektroninius stebėjimo postus ir kol Izraelio prekybos galės laisvai perplaukti Suezio Kanalą, pareiškė Izraelio premjeras Yitzhak trečiadienį.

"Mes nepasirašysime protokolo, kol, kol Jungtinių Valstybių Kongresas nepatvirtins J. V. techniku į perspėjimo stotis, kaip tai yra nurodyta sutarties protokoluose", pasakė Rabinas svertimų valstybių spaudos atstovams per pusryčius Jeruzalėje, Izraelio ir Egipto įgaliotiniai Genevoje teberuošią karinius protokolus.

Apie 200 Amerikos civilių techniku, kaip nurodyta rugsėjo 4 dieną Izraelio-Egipto pasirašytame laikiname susitarime, turės operuoti šešiose ankstyvo įspėjimo stotyse Jungtinių Tautų buferinėje zonoje Sinajuje, prie Mitla ir Gidi kalnų perėjimų. Bet tų techniku siuntimą į Sinajų turį patvirtinti JAV Kongresas. Rabinas dar pasakė, kad dabar jokių kliūčių nebėra Izraeliui gauti iš Jungtinių Valstybių tam tikrą skaičių sofistikuotų F-15 karinių lėktuvų, Lacce sviedinių ir lazerio spindulių taikomų bombų. "Sutartį inicialiai pasirašius, ginklų tiekimo problema yra išspręsta", pasakė premjeras. "Izraeliui visus tuos ginklus gauti jokios politinės problemos nebėra; lieka tik techniškoji pusė", tvirtino jis.

Premjeras dar pasakė, kad Izraelis ir JAV-bių administracija pasiekė susitarimo, kokios ir kiek militarinės ir ekonominės pagalbos Izraelis turi gauti iš Washingtono — suma apie du bilijonus dolerių. "Dabar Kongresas dalykas apsispręsti", pridūrė Rabinas.

Izraelio teigimu, Egiptas pirmajame pakte yra slaptai pasižadėjęs leisti per Suezio kanalą Izraelio krovinius pergabenti trečios partijos, tai yra, kitų valstybių laivais. Anksčiau Izraelio užsienio reikalų ministeris Yigal Allon kalbas apie galimas prasidėti taikos derybas su Sirija pavadino "neišperėtų kiaušinių", paneigdamas kalbas, kad Izraelis esąs Jungtinėms Vals-

Kristina Onassis pirkė JAV biznį

LOS ANGELES. — Kristina Onassis, kuri liepos mėnesį iškėjęs už kito multimilijonieriaus gavo pavardę Mrs. Andreas, išplėdė savo tėvo patarimą eiti į biznį JAV-bėse, įsijungė į Amerikos naftos (gazelino) biznį, už \$25 milijonus nupirko vieną stambiųjų naftos rafinerijų JAV Vakarų pakraščiuose. Tą rafineriją vad. UCO Oil Company, kasdien iš naftos pagamina po 25,000 statinių gazolino. Tą rafineriją yra prie Hercules, netoli nuo San Francisco. Gulf Oil kompanija, kurios nuosavybė ta rafinerija buvo, prisipažino nebegalėjusi ekonomiškai išsivysti. Apie Jacqueline Kennedy-Onassis neminima nieko.

Sovietai sutiko daugiau mokėti

WASHINGTONAS. — Trečiadienį JAV valdžios departamentų sekretorių (ministerių kabineto) posėdyje svarstant grūdų sovietams pardavimo klausimus, prezidentui Fordui buvo pranešta, kad Sovietų Sąjunga sutiko už grūdų ir sovietus nugabenimą sutiko mokėti po \$16 už kiekvieną metrinę toną, tai yra 50 nuošimčių daugiau kaip buvo mokama už ligšiolinius grūdus nuvežimus. Senoji kaina, kuri tvėrė iki šios vasaros pradžios, už nugabenimą buvo po \$9.50 už vieną metrinę toną.

Uraganas Eloise artėja prie Kubos

Santo Domingo. — Uraganas, pavadintas moters vardu Eloise, 80 mylių per valandą greitumu vėju apardžiusi ir aptvindžiusi Dominikonu respublikos šiauriniuos krantus artėja prie Kubos kalnuoto salos rytinio galo ir vakar bebūvo per 60 mylių atstų, o Kubą palikusi Eloise, kaip spėjama, trauks prie Floridos pietryčių pakraščiu.

Uraganas paliko Portoriko salą ten 28 žmones užmušdamas. 275 sužeidamas ir 5,430 išvarydams iš namų. Portorikai vien sugriautais namais nuostolių padaryta apie 10 mil. dol.

VALDŽIAI PAVYKO APRAMINTI TRIPOLI, BET KOVOS PRASIDĖJO BEIRUTE

Ketvirtadienį ginkluotos gaujos sostinėje
sučiupo 30 naujų įkaitų

BEIRUTAS, Libanas. — Trečiadienio vakarą premjeras Karami paskelbė, kad pamažu taika grįžta į Libaną. Jis pasidžiaugė, kad Tripolis jau apramintas, o pasienyje ir Zgortos srityje nekaltams žmonėms jau nebegrėsia mirties pavojus. Tripolyje, kaip žinome, ištisą savaitę vyko susirėmimai tarp krikščionių ir Mahometo šalininkų, o Zgorta srityje katalikai buvo apsupti ir apšaudomi iš visų pusių.

Maskva kabinejasi prie Kinijos

MASKVA, Rusija. — Komunistų partijos centro komiteto žurnalui paskelbus aštrų straipsnį prieš dabartinę Kinijos valdžią, visoje sovietų spaudoje ir radijo stotys dažniau pasigirsta balsų prieš Mao Cetungą ir visą vyriausybę.

Pirmon eilėn visi sovietų laikraščiai nusiskundė, kad komunistinė Kinija dar tebelaiko kalėjime tris sovietų helikopterio lakūnus, paklydusius pasienyje ir audros metu nusileidusius kiniečių teritorijoje.

Sovietų valdžia keliais atvejais prašė juos paleisti ir grąžinti helikopterį, bet kiniečiai jų nepaleidžia. Kinijos spaudoje buvo užsiminta, kad jie bus atiduoti liaudies teismui už šnipinėjimą Kinijos pasienyje.

Vakarų Berlyne pavojinga gyventi

BERLYNAS, Vokietija. — Iki šio mėto pavojinga buvo gyventi tikrai Rytų Berlyne. Ten sovietų policija bet kurią valandą įsiveržia į žmogaus butą ir išsiveda gyventoją. Dienes metu išvestajį dar gali pastebėti kaimynai, bet apie naktį išvestajį niekas nieko nežino.

Bet paskutiniu metu ir Vakarų Berlyno gyventojai pradėjo dingti iš namų. Berlyno policijos inspektoriai bando susekti žmonių dingimo priežastis, bet nepajėgia to padaryti. Dažniausiai dingsta veiklesni jaunuoliai, ypač jaunuolės. Policija mano, kad Rytų Berlyne yra sudarytos ginkluotos gaujos, kurios įsiveržia į vakarų Berlyną ir išsiveda nepageidaujamus asmenis. Dinga su komunistais dirbusios, bet su jais dirbti atsiskiusios Inge Vielt, 23 metų Susanne Wotschke, 20 m. jugoslavė Ruza Maric ir Angela Mueller.

OKLAHOMA CITY. — Trečiadienį čia areštuotas pasigėręs 49 metų amžiaus asmuo Winiford Clinton Alexander, kaltinamas grasinimu prezidento Fordo gyvybei. Slaptosios tarnybos agentai jį suėmė, kai jis, pakartotinai tolimos distancijos telefonu bandė pasiekti Baltuosius Rūmus savo grasinimus pasakodamas telefonistei, kuri painformavo FBI. Federalinis magistratas jam nustatė \$50,000 užstatą.

Beirutoto kovotojai reikalauja išvyti palestiniečius iš Libano, nes jie kelia nerimą ir pradedą riaušes.

Debesuota, galimas lietus. Saulė teka 6:31, leidžiasi 6:53.

MŪSŲ VEIKLOS AKIMIRKOS

REDAGUOJA L. VALSTIEČIŲ LIAUDININKŲ SĄJUNGOS
PREZIDIUMO REDAKCINĖ KOLEGIJA

Adresas: G. J. Lazauskas, 208 West Natoma Avenue.
Addison, Illinois 60101

19.5 METAI

NR. 16

Ruošimės Vliko seimui

Gautomis žiniomis, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas šiais metais įvyks gruodžio 6-7 d. New York'e. Ypač šiuo metu, tai svarbus įvykis, kartu sutampas su dabartinės Vliko valdybos kadencijos pasibaigimu. Pagal statutą, Vliko valdybą sudaro Vliko Taryba.

Taigi jau laikas ruoštis Vliko seimui, pasitikrinti nuveiktus praėjusių darbų ir užsibrėžti pačias geriausias ateities darbų gaires. Seimo pasisekimas priklausys nuo to, kaip visos dalyvaujančios grupės bei jų atstovai iš anksto bus pasiruošę, ypač svarbiuosius klausimus nuosirdžiai išdiskutavę ir pasiryžę Lietuvos išlaisvinimo darbui aukotis.

Dėl jungimosi į Vliko veiklą visose darbo fazėse tektų panaudoti pačio Vliko pirm. Dr. Kęstutis Valiūno žodžius, kad šiais sunkiais Tėvynei laikais mums reikia ne vien tik didelio bendradarbių skaičiaus, bet, kas svarbiausia, stiprių asmenybių, iš pasišventimo dirbančių mūsų visų siekiamam tikslui — Lietuvos laisvės atstatymui. Darbų yra daug, tad visų jėgos reikalingos Lietuvai. Dirbkime kartu, remkime viens kitą ir kelkime Lietuvos laisvės reikalą kiekviename lygyje, kiekviename krašte ir kiekviena proga.

ARCHITEKTAS VLADAS ŠVIPAS

1900 XI. 10. — 1965. I. 5.

Jau suėjo dešimt metų, kai guotos redakcinės kolegijos: New York'e mirė arch. Vladas Švipas, mūsų vienmintis, publicistas, visuomenininkas, žymus architektas, plačiai prasme Lietuvos statybos gražintojas ir ugdytojas.

Šios sukakties paminėjimui, bes, kad Lietuva ir lietuvių panaudosime gilią atminties ir kalbą būtų atitinkamoje inž. Antano Novickio straipsnį iš šios Nr. 1, 1967 (tada red- Vladas Švipas, baigęs archi-

ARCH. VLADAS ŠVIPAS
1900. XI. 10 — 1965. I. 5

tektūros mokslus Vokietijoje, 1928 metais grįžo į Lietuvą, kur dideliu tempu ir plačiu mastu vyko krašto atstatymas, o statybos srityje specialistų buvo didelis trūkumas. Švipas įsijungė į Žemės ūkio Rūmų statybos skyrių, vėliau tapo to skyriaus vedėju, ten išdirbdamas iki bolševikų okupacijos. Čia darbo dirva buvo labai plati ir gyva. Vėlonis rūpinosi kaimo statytojais: besiskirstančiais į vienkiemius ūkininkais, žemę gavusiais naujakuriais ir atsikuriančiais po karo senais ūkininkais.

Valdydamas ne vien tik architektų pieštuką bei linuotę, bet ir turėdamas gabumą plunksną valdyti, — jis projektavo, rašė, redagavo. Žemės ūkio Rūmai, kaip nė viena kita kuri organizacija, išleido labai daug pavyzdinių projektų, brošiūrų, instrukcijų, patarimų, kaip žemės ūkio statybą tinkamiausiai vykdyti (Čikinosko Patarčių ir kiti leidiniai). Daugumą tų leidinių — tai vėlonio V. Švipo sielos, sugebėjimų ir darbo vaisius.

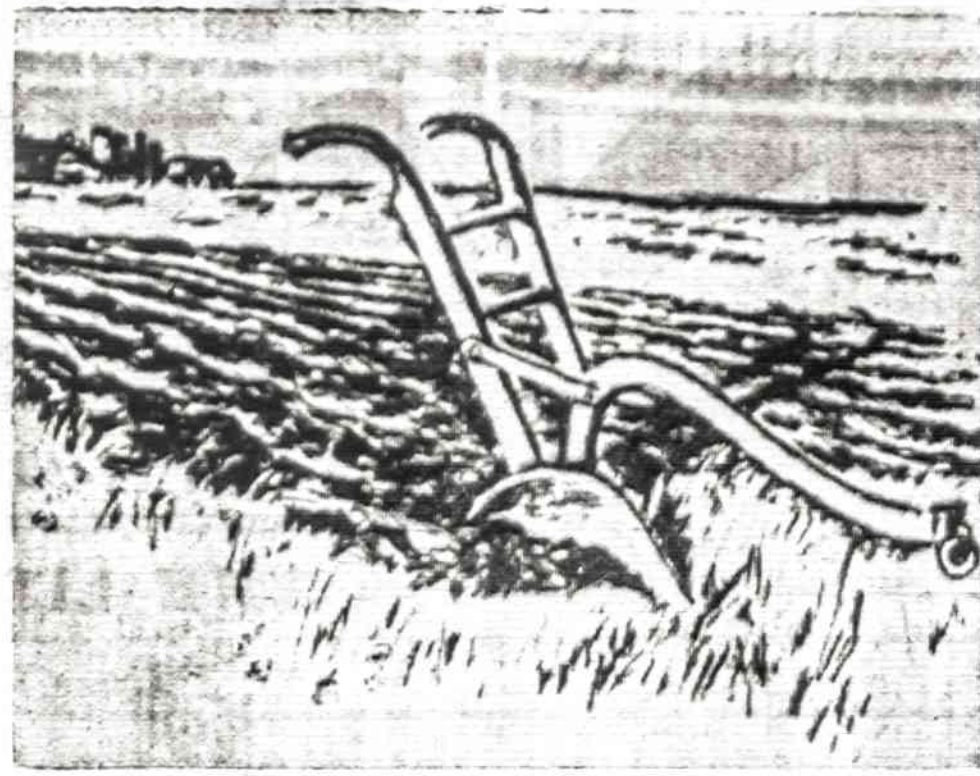
Kitas didelis vėlonio darbas — tai aktyvus dalyvavimas Koordinacinės Krašto Statybos institucijos steigime, būtent — Krašto Statybos Komitete įstatymo projekto paruošimas, to komiteto organizavimas ir jame dalyvavimas. Švipas buvo to komiteto sekretorium. Tai

Be tiesioginių pareigų Žemės ūkio Rūmuose, vėlonis reikėsi plačiai bendroje Lietuvos Statybos akcijoje. Paminėtini vėlonio statybiniai darbai: paminklas Nepriklausomybės kovų partizanams Pušalote, gyvenamųjų namų projektai Kaune, Vėluonos bažnyčios restauracijos projektas (kartu su arch. Šalkauskiu), prezidentūros remonto projektas, tipiški žemės ūkio sodų ir pastatų projektai, eksponatai Paryžiaus parodoje, knyga — "Miestų gyvenamieji namai", brošiūros — "Trobesių dažymas" ir "Sodybos planavimas" ir kt.

Arch. V. Švipas, kartu su prof. Ignu Končium, buvo uolus dalyvis — iniciatorius, pradedant kurti Oro Muziejų. Mat, besiskirstant į vienkiemius kaimai ir naujoviškos statybos priemonės, medžiagos bei formos griovė senosios Lietuvos statybos palikimus. Reikėjo rūpintis, kaip juos konservuoti atečiai. Tuo tikslu vėlonis vyko į Švediją pastudijuoti Oro Muziejų organizavimo metodų. Pradžią buvo padaryta.

Didelį studijinį darbą vėlonis atliko, redaguodamas, kartu su dr. Juodeika, Mūrinės Statybos planą, 1938 metais. Tai buvo atsakingos studijų komisijos aptarimų ir išvadų rezultatai. Tuo naujoji Lietuva turėjo vadovautis, statyba būtų ekonomiškai, graži ir visiems sluoksniams pakeliamą.

Kitas didelis vėlonio darbas — tai aktyvus dalyvavimas Koordinacinės Krašto Statybos institucijos steigime, būtent — Krašto Statybos Komitete įstatymo projekto paruošimas, to komiteto organizavimas ir jame dalyvavimas. Švipas buvo to komiteto sekretorium. Tai

Vieniša Lietuvos laukų žagrė, be laisvo nepriklausomos Lietuvos ūkininko...

panaši institucija, kaip kad JAV — Federal Housing & Planning Agency.

Vėlonis paruošė Kaimo Statybos Įstatymo projektą ir jam vykdyti taisykles, 1940 metais. Tai vis platūs vėlonio užsimonimai ir noras Lietuvą matyti gražią, tvarkingą, kad joje visiems būtų gera ir gražu gyventi.

Jis nevengia darbo, kad ir labai atsakomingo: jis Laikinosios Vyriausybės Komunalinio ūkio vice — ministras, vokiečių okupacijos metu — Statybos Valdybos direktorius ir V. D. Universiteto Technikos Fakulteto architektūros lektorius. 1949 metais atvyko į JAV. Dirbo prie eilės mokyklų, ligoninių, aerodromo ir kitų pastatų projektavimo. Jis tuoj pat įsijungė į ALIAS veiklą ir buvo vienas iš veikliausių sąjungos narių, eidamas įvairias pareigas tiek New Yorko skyriuje, tiek Centro Valdyboje. Jis uoliai bendradarbiavo Technikos žodyje, gvilvendamas visą eilę svarbių architektūros klausimų.

Be to, jis aktyviai dalyvavo ir visuomeninėje veikloje: jis buvo ALTO New Yorko skyriaus nariu, Lietuvos Valstie-

žinių Sąjungos Centro Valdyboje, liaudininkuose ir sandariečiuose.

Visur V. Švipas buvo aktyvus, pareiagingas, darbštus, punktualus, santūrus. Jis mokėjo pažinti žmones. Jo toks jau būdas: jis šiaurės Lietuvos pavyzdingo ūkininko sūnus, Palėvenių km., Pušaloto vls., Pašnevių aps. Jis — gamtos ir grožio mėgėjas — gimė ir išaugo gražioje Lėvens pakrantės sobyboje. B. S.

The Iron Curtain isn't soundproof.

She can't come to you for the truth, but you can reach her. Radio Free Europe does get the truth through.

Write to Radio Free Europe, Box 1868, M.L. Verner, N.Y.

Published as a public service in cooperation with The Advertising Council.

PUIKI KNYGA, PARAŠYTA SU MEILE LIETUVAI IR ŽEMDIRBIAMS

Dr. Juozas Dauparas. ŽEMĖS ŪKIO SVIETIMAS. Studija, išleista Chicagoje 1966 metais paties autoriaus leidimu. Knyga dviejų dalių: Žemės ūkio svietimo problemos ūkininkų krašte. II dalis: Žemės ūkio svietimas Lietuvoje.

Autorius savo žodyje rašo: "Jei liūdnas lietuvių tautos likimas nebūtų sutrukęs Lietuvos nepriklausomybės gyvenimo ir nebūtų sugriovęs gražiai išaugusių ir suklestėjusių Lietuvos politinių, ekonominių ir kultūrinių laimėjimų, šiandien, drąsiai galima sakyti, lietuvių tauta galėtų didžiuotis ir džiugauti savo žemės ūkio kultūros vaisiais ir prilygti pačioms iškiliosioms Europos tautoms".

Knygos apie žemės ūkį atrodo tik žemdirbiams skaitytai. Kadangi absoliuti lietuvių tautos dauguma (88.12%) buvo ūkininkai ir po pasauli išlaikytų lietuvių absoliuti dauguma yra arba patys buvę ūkininkai, arba ūkininkų vaikai, reikia, kad ši knyga bus brangi absoliučiai lietuvių daugumai, ypač kadangi knyga su tokia meile Lietuvos žemei parašyta, kad pradėjus skaityti nebesinori pertraukti. Knyga autoriaus skiriama Lietuvai šiais žodžiais: "Dėkingas siūnus — mylimai Tėvynei Lietuvai".

Knygos 300 puslapių su daug vaizdėlių ir įlentelių. Kaina tik \$5.00. Gaunama Naujienose.

Čekį arba Money Orderį siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knygą pasiųsime.

Prisiminimai apie Krikščionių šeimą

(Prof. dr. agr. Jurgio Krikščiono monografijos papildymai)

Rašo VINCAS ZEMAITIS

1907 m. rudenį įstojau į Marijampolės gimnazijos parengiamąją klasę ir, perėjęs pirmąją klasę, 1908 iki 1911 metų gyvenau su mokiniais — Antanu, Jurgiu, Juozu Krikščioniu Degučiuose (Marijampolės priemiestyje), žydkapinių gatvėje, tam pat name. Jie turėjo nedidelį vieno kambario su virtuvele ir priebečiu butą iš gatvės pusės, o aš su bendrakliais Antanu Dedele ir viena klase vyresniu Vaitiekum želviu turėjome tokį pat butą už sienos iš kiemo pusės. Kambarys buvo mažas — teišsileko dvi lovos. Platus miegojome mudu su A. Dedele, kitoje (vad. šlobanku) — V. Želvys, kuris baigęs 4 klases, išvyko į Seinų kunigų seminariją. Prie lango buvo vidutinio dydžio stalas, prie kurio iš trijų pusių susėdę, vakarais prie žibalinės lempos ruošdavome pamokas.

Tas pat buvo ir Krikščionių gyvenamoje patalpoje. Seimininkavo Krikščionių motina, pasikeisdama su vyr. dukra, o vėliau seimininkavo ponis Arminienė. Maistą pristatydavo tėvai iš namų. Taip atsidavę pigiau ir gyvenimas buvo laisvesnis, negu mokant 15 — 18 rublių mėnesiui mokinių bendrabučiuose, dažnai aplankomuose ir tikrinamuose gimnazijos mokytojų.

Gyvenimas Marijampolės gimnazijoje metams metus bėgo griežtai nustatyta gimnazijos pedagogų tvarka. Kiek daugiau gyvumo įnešė 1911 m. (perėjus į IV-ąją klasę) atsiradę slaptos ateitininkų ir aušrininkų mokyklų kuopelės. Aštuntos klasės mokinio Vytauto Endziulaičio įtaigoti, mudu su Dedele įsirašėm į ateitininkų kuopelę, tuomet tarp bendrų pažįturų mokinių (ypač bendraklasių) užsimėzgė artimesnis ryšys. Žinojom, kas iš bendraklasių priklausė slaptai aušrininkų kuopelei. Taip pat buvo ir pasyvių. Bet tai mus neskaldė, jokio antagonizmo nekėlė, svarbiausia — visi jautėmės esą rusų skriaudžiami lietuviai, ir visiems grėsė toks pat pavojus. Įsisteigus slaptomis kuopelėms, mūsų tautinis susipratimas ir pasididžiavimas lietuviams esant žymiai pakilo. Tat ypač skatino paskaitėles, bendri slapti subuvimai bei pasilinksminimai drauge su mergaitėmis — mokinėmis.

Žinojau, kad Jurgis Krikščionas, buvęs aukštesnės klasės (jis baigė gimnaziją 1914 m.), priklausė aušrininkams, buvo aktyvus kuopelės valdybos narys. Šiaip jis buvo labai ramus, kuklaus būdo, atrodė pagrįmtas moksle ir šiaip darbuose. Apie jį, gyvenantį čia pat už sienos, mažai ką tekdavo girdėti, net ir jį matyti. Baigus Antanui gimnaziją, rodos, metus jo vietoje gyveno Matas Bagdonas (vėliau žurnalistas, mokytojas), kartais atsilaukydavo Jonas Brundza (vėliau med. dr.).

Daug judresnio ir gyvesnio būdo buvo jo brolis, mano bendraklasis Juozas Krikščionas. Šiaip, kiek pamenu, jis buvo pasyvus, slaptomis kuopelėms nepriklausė. Jau tuomet jis reikėsi gyvumu užmegsti pa-

žintis, net su mergaitėmis ateitininkėmis, ar aušrininkėmis. Kartą, mudvimi išėjus pasivaikščioti Vilkaviškio plentą, jis tuoj mane supažindino su sutikta (čia pat ūky prie plento gyvenančia) Onute Matulaityte (vėliau prezidento Stulginskio žmona). Juozas buvo linksmo, draugiško, šnekaus būdo ir su kiekvienu rasdavo įvairios kalbos.

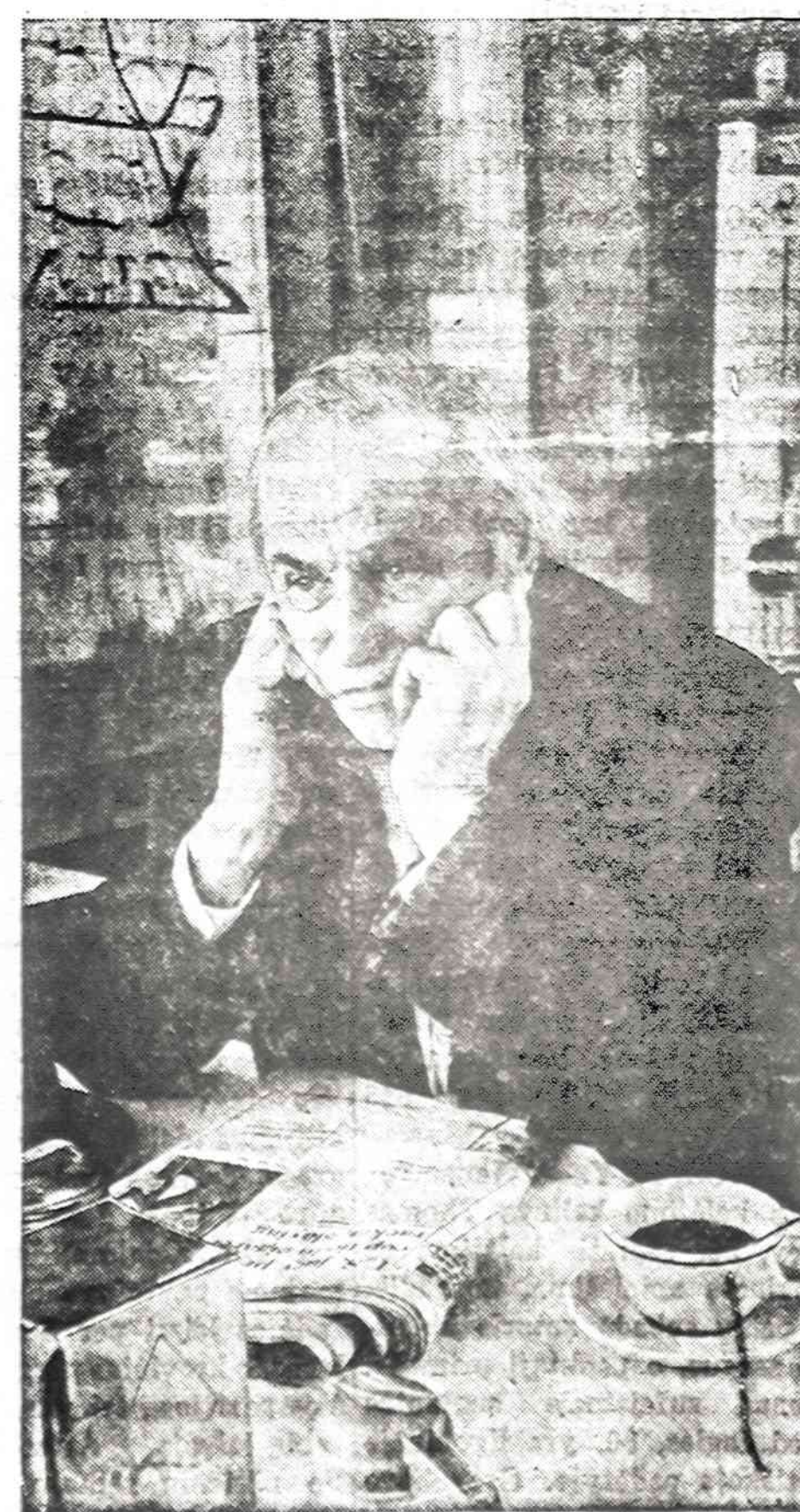
Lietuvių kalbos mokytojas Petras Kriaučiūnas, man, IV klasės mokiniui, pavedė 1912 metais viešai pasakyti jo išverstas į lietuvių kalbą rusų poeto Puškino eiles: Brožu li ja vdol ulic smynych (Ar gatvėmis einu triukšmingomis). Tuomet gimnazijos didžiojoje salėje rusų buvo paminėta 100-to metų Napoleono žygio į Maskvą sukaktis. Kitais metais, esant penktoje klasėje, neprisimenu kokią sukaktį švenčiant, jis pavedė Juozui Krikščionui viešai pasakyti jo išverstą rusų rašytojo Deržavino ode — Bog (O Ty prostranstvom bezkonečny — O Tu, beribių Viespatie!). Iš P. Kriaučiūno privataus knygynėlio mes, patikimesni jo mokiniai, gaudavom lietuviškos literatūros pasiskaityti. Visai tikra, kad Juozo Krikščiono santykiai su P. Kriaučiūnu buvo artimi.

1915 m. vasario 1 d., vokiečiams sumušus rusus Rytprūsioje, jie staiga atsirado prie Marijampolės. Gimnazijoje po Naujų Metų pradėtas mokslas buvo nutrauktas ir gimnazija evakavosi. Mudu su Juozu K., VI-os klasės mokiniais, su Mašalaiciu (VII-os klasės mokiniu), ir dar trimis kitais aukštesnių klasių mokiniais, gavę iš caraitės Tatjanos komiteto pirm. kun. Draugelio po 10-ą rublių, sutarėme skubomis apieiti Marijampolę ir pėsti vykome į Vilnių, į kur tikėjome būs perkelta gimnazija. Tą dieną siautė didelė pūga, paejėje 5 — 6 km. Prienų vieškelio, sutarėm iš vieškelio pasukti pro Daukšų bažnytkaimį tiesiog į artimiausią šeštą geležinkelio stotį. Beidami patekome į Palias, laime, gerokai užsalusias, šlapi, privagrę pasiekėme Daukšius, klebonijoje kiek apsilė, leidomės toliau. Gavę žinių, kad šeštakai jau vokiečių užimti, pasukome Balbieriškio kryptimi. Netoliese Balbieriškio mūsų kuopos vadas Mašalaicius mus paliko ir vienas sau nužygiavo į savo tėviškę. Nežinojom ką daryti. Tuomet Juozas Krikščionas pakvietė mus visus vykti drauge su juo į jo tėviškę — Ašninčios kaimą, už Prienų.

Atvykome šlapi sušalę, labai nuvargę. Buvo pavakarys. Čia mus visus penkis sutiko senieji Krikščionai, kaip savo tikrus sūnus. Stebėjome jų gerumą ir nuosirdumą. Mus stipriai pavalgydino, šiltai suguldė, mūsų šlapius drabužius išdžiovinė. Ryta atsikėlė jau tūrmės pilnai pailsėję. Krikščionių ūkis teikė gerą spūdjį: geri trobesiai, visur matėsi tvarka ir rūpestinga priežiūra. Dar būdami Marijampolės gimnazijoje, mes ne kartą buvome girdėję apie tą tiesiog pasakišką Ašmintos Krikščionų, sugebėjusį iš nedidelio ūkelio leisti į mokslus net keturis savo sūnus. Ir ne į kunigus, kas būtų buvę daug lengviau, išėitį iš ketvirtos ar šeštos klasės, paremiant dar giminėms ir kt.

(Būs daugiau)

Why should you join the Payroll Savings Plan now? Maybe you'll find out later.

The future can be too late for saving. So if you want security, you'd better start today.

The Payroll Savings Plan makes it easy. Because an amount you choose is automatically set aside from each paycheck to buy U.S. Savings Bonds. That way, your savings build year after year.

So start today. Because tomorrow today will be yesterday.

Now it's time to pay off interest when the maturity of 5 years (and the first year) bonds are reached. If you, when you need them, they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state, local income taxes, and federal tax may be deducted with participation.

Take stock in America.

Join the Payroll Savings Plan.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

FELIKSO VAITKAUS SKRIDIMAS

(Jo žygio 40 metų sukakties proga)

...reikia ilgai nelaukiant galvoti apie Antrojo Skridimo organizavimą, reikia jį pradėti darba testu ir tuo pačiu išpildyti Dariaus ir Girėno Testamentą. Kad amžinybėje, kur jie būtų, žinotu, jog jų žygis ir gyvybės nenuėjo niekais. Kad žmonės juos turi priglaudę savo širdyse, ir jų pagarbos pareiškimai jų keliais štai seka naujas lakūnas jų žygiui užbaigti...

(Antanas Vaivada, Naujienos, 1974 m. liepos 17 d.)

Bendros pastabos

Kalbant apie tų laikų transatlantinius skridimus reikia pastebėti, kad tuomet dar daugelis amerikiečių, taigi jų tarpe ir lietuviai, tebejaudė, jog jų kilmės šaknys yra jei ne jų pačių, tai bent jų tėvų gimtose šalyse, Europoje.

Aviacijos technika, dar neseniai buvusi tik kūdikystės stadijoje, tais laikais žengė sparčiais žingsniais pirmyn. Lėktuvas, dar prieš nedaugelį metų buvęs tik smalsulių susidomėjimo objektu, pamažu, bet užtikrinančiai, tapo rimta susisiekimo priemone. Europiečiai, o ypačiai amerikiečiai, vis aiškiau pradėjo įvertinti greito keleivių ir pašto susisiekimo galimybes tarp abiejų kontinentų oru. Psichologinis nuotolis tarp Europoje paliktų draugų ir giminių kaskart mažėjo...

Tas spalvingasis ir nuotykinasis transatlantinių skridimų laikotarpis, pareikalavęs daugelio drąsulių gyvybių, nuėjo užmarštin, ir daugiau jau niekad nebebus pakartotas. Aviacijos istorijoje jis yra vadinamas "Atlantic Fever", t. y. Atlanto karštiligės laikotarpiu. Daug yra apie jį parašyta knygų ir studijų, yra susikūrusios net specialios aviacijos istorijos draugijos tam laikotarpiui tyrinėti ir išsaugoti brangią istorinę medžiagą ateities.

Tą laikotarpį šiandien galėtume palyginti su dabartiniu erdvių kelionių ir astronautų laikotarpiu. Transatlantiniai lakūnai tada buvo pagerbiami nemažiau už šių dienų astronautus. Gi rizika, bandant vienmotorių lėktuvu nugalėti vandeninio plytubus, tuomet buvo žymiai didesnė, nei kad dabartiniiais laikais skriejant į mėnulį. Reikia įsijausti, ką tais laikais turėjo peregyventi transatlantiniai lakūnai, labai primityviais lėktuvais ir dar primityviškesnėmis navigacijos priemonėmis leisdamiesi į

beribio vandensyno netiną, už keliasdešimt valandų, geram likimui padedant, tikėdamiesi išvysti Europos krantus...

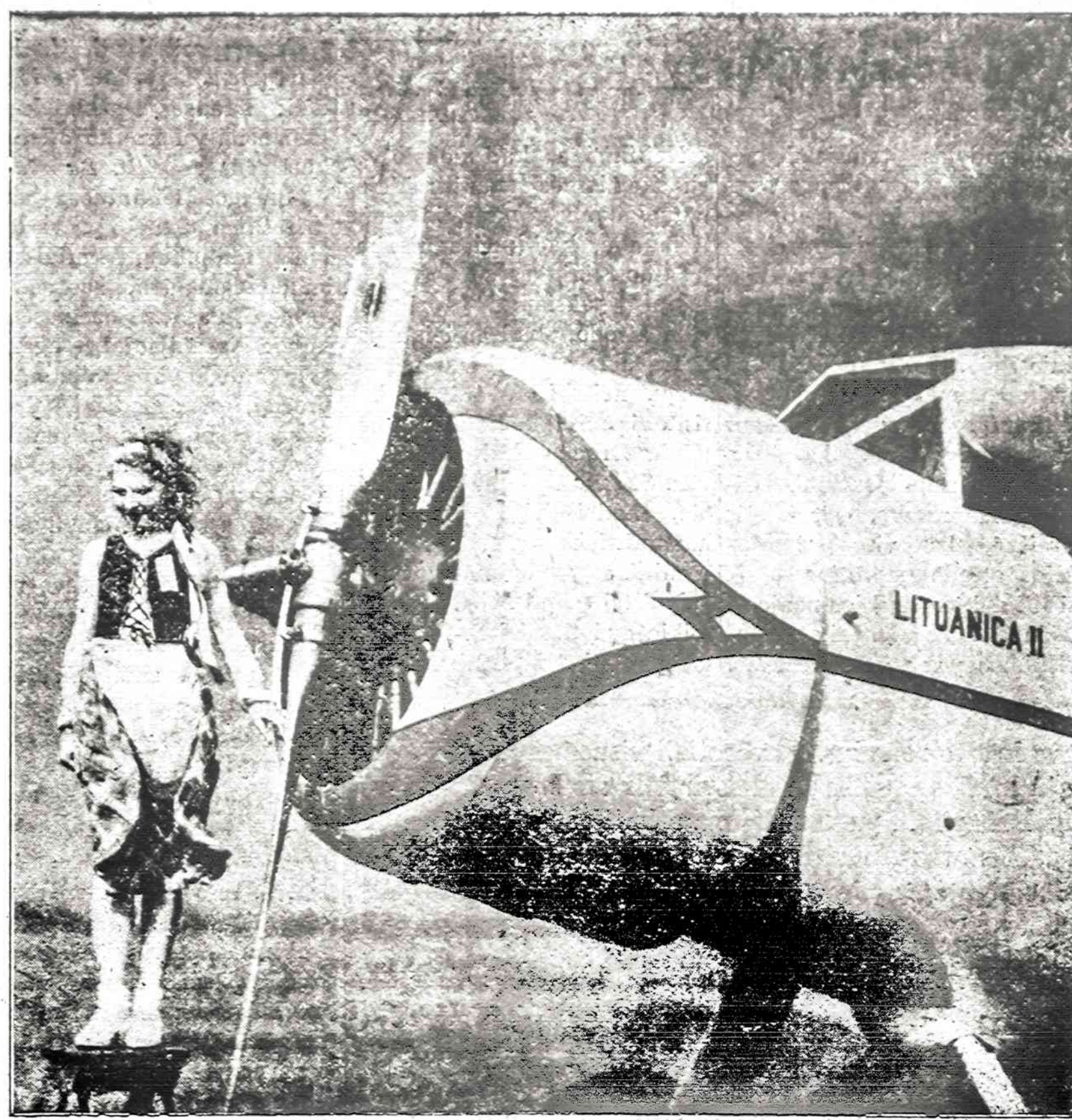
Šiais atominio amžiaus laikais astronautais yra parenkami tik keli iš dešimčių tūkstančių lakūnų, o erdvių kelionių programos didvalstybių yra finansuojamos bilijoninėmis sumomis. Atlanto karštiligės laikais didelių suvaržymų nebuvo. Kiekvienas drąsesnis ar sumanesnis lakūnas galėjo tam rizikingam, bet viliojančiam žygiui ryžtis, jei tik sugebėdavo sukelti reikiamas lėšas. Tokius transatlantinius skridimus paprastai remdavo suinteresuotos valstybės (garbės ir prestižo reikalas), ar privačios biznio kompanijos.

Amerikos lietuvių įvykdyti transatlantinius skridimai skyrėsi nuo kitų tuo, kad jiems patiem, beveik be išorinės pagalbos, tekdavo tas lėšas sukelti. Abu skridimai, ypačiai pirmasis, buvo paremti tyra tėvų žemės meile ir pasiaukojimu tiek iš visuomenės, tiek ir iš lakūnų pusės. Šis faktas aviacijos istorijos literatūroje visada būna ypačiai pabrėžiamas.

Antrojo skridimo idėja

Po tragiško Dariaus ir Girėno žuvimo 1933 m. liepos 17 d. Soldine, Vokietijoje, ir lietuvių gallesio ašaroms dar nesuspėjus nuddžiūti, Amerikos lietuviai tuoj pat pradėjo galvoti apie Antrąjį Skridimą.

Dariaus ir Girėno žygio metu JAV-se svečiavosi Lietuvos karo aviacijos lakūnas lt. Povilas Nakrošis. Kartu su visais lietuviams giliai pergyvenęs šių didvyrių žuvimą, P. Nakrošis laišku paprašė savo vyresnybę jo atostogas prailginti dar vienu mėnesiu, nes noris ištirinėti antrojo transatlantinio skridimo galimybes ir tą skridimą įvykdyti. Jo prašymas buvo patenkintas. Tų pat 1933 metų rugsėjo 15 d. laikraštyje "Tėvynė" tuo tikslu jis buvo įdėjęs skelbimėlį,

ALTASS pirmininko dukrelė Venta Kartonaite pasirodėsi krikštyti Lituanicą II-ja, sudaužydama šampano bontą į propelerį.

kviesdamas Amerikos lietuvius lakūnus su juo susižinoti. Lt. P. Nakrošius greitai paaiškėjo, kad jam, kaip svečiui nežinančiam vietos sąlygų, tokį sumanymą įvykdyti būtų sunku. Be to, amerikiečiai lietuviai nebuvo nusiteikę jo sumanymą remti, nes jiems nepatiko mintis, kad koks tai iš Lietuvos atvykęs lakūnas, naudodamasis jų pagalba ir pinigais, skristų Lietuvon. Skridimą Lietuvon jie laikė savu garbės reikalu. Nerašė pritarimo, Nakrošis grįžo Lietuvon, kur 1936 m. žuvo lėktuvo avarijoje. Šitokia Antrojo Skridimo sumanymo versija buvo skelbiama Nepr. Lietuvos spaudoje. (Žiūr. lak. J. Krygeris "Lituanica II", Lietuvos Sparnai, 1935 m. Nr. 6).

Tikrumoje, konkreti Antrojo Skridimo užuomazga prasidėjo žymiai anksčiau. Lakūnas J. James-Janušauskas jau rugpjūčio 25 d. apsilankė Naujienų dienraščio redakcijoje (žiūr. Naujienos, 1933.VIII.26) ir pokalbyje su Dr. P. Grigaitis pasisilė skristi per Atlantą Lietuvon, ir tuo užbaigti Dariaus ir Girėno žygį, jei Naujienos apsiimtų nesti tą visą Antrojo Skridimo organizavimo ir finansavimo našą. Dr. Grigaitis Janušauskui pažadėjo apie tą sumanymą pagalvoti, pasitarti su kitais įtakingesniais lietuvių visuomenės veikėjais, ir sprendimą pranešti vėliau. Jis puikiai suprato, kad tai nėra vien tik Naujienų, kaippo tuo metu didžiausio ir įtakingiausio lietuvių dienraščio, bet visų Amerikos lietuvių reikalas.

ALTASS įsteigimas

Už poros savaitių, pasibaigus vasaros atostogų metui, rugsėjo 10 d. Dr. Grigaitis sukvietė Antrojo Skridimo reikalu pasitarimą, kuriame dalyvavo apie 20 asmenų. Visi susirinkusieji Antrojo Skridimo idėjai entuziastingai pritarė.

Pradžioje buvo sudarytas laikinasis Antrojo Trans-Atlantinio Skridimo komitetas, į kurį įėjo Dr. P. Grigaitis — pirmininku ir generaliniu vedėju, George Clemens — vedėjo padėjėju, Kostas Augustas — išdiniinku ir Antanas Vaivada — sekretorium. Rugsėjo 24 d., sekant madienį, Fordo aerodrome prie Lansing, Ill. (dabartiname Chicago — Hammonds aerodrome), buvo nutarta surengti lietuvių aviacijos dieną.

Aviacijos diena Fordo aerodrome praėjo su didžiausiu pasisekimu, sutraukusi daugtūkstantinę minią, ir davusią virš tūkstantčio dol. pelno bei keletą šimtų aukomis. Be jau minėto J. James-Janušausko, šventėje labai gražiai pasirodė lietuviams dar mažai žinomas jaunas lakūnas Feliksas Vaitkus.

Vėliau buvo įsteigta tikroji, nuolatinė Amerikos Lietuvių Trans-Atlantinio Skridimo Sąjunga, sutrumpintai pavadinta ALTASS, susidėjusi iš įvairių visuomenės veikėjų ir politinių srovių (išskyrus komunistus) atstovų. Ši sąjunga tų pačių metų lapkričio 15 d. Illinois valstijos sekretariate buvo įregistruota vardu "American Lithuanian Trans-Atlantic Flight Association", adresu 1739 So. Halsted Street (Naujienų bendrovės adresas).

Į ALTASS valdybą pradžioje įėjo 9 asmenys (skliausteliuose pažymėta jų socialinė padėtis): Dr. Pijus Grigaitis — vicepirmininkas, valdybos pirmininkas ir reikalų vedėjas (pagrindinis Antrojo Skridimo organizatorius, Naujienų dienraščio redaktorius);

Antanas G. Kartanas — pirmininkas (vaiktininkas); Justinas Mackevičius — išdiniinkas (finansininkas); Antanas Vaivada — sekretorius (laikraštininkas, dirbo Naujienų redakcijoje);

Dr. Aleksandras L. Davidonis — vicepirmininkas (medicinos daktaras);

Vincas Kareiva — vicepirmininkas ir finansų komisijos pirmininkas (žymus visuomenės veikėjas);

Mykolas Narvidas — vicepirmininkas ir finansų komisijos narys (kepyklos savininkas);

Bronė Bytautienė — valdybos narė (žymi katalikų veikėja); Antanas A. Dubickas (Dobbs) — valdybos narys ir finansų komisijos narys (advokatas);

Vėliau į ALTASS valdybą buvo įtraukti dar 6 asmenys:

Geo. J. Stungis — valdybos narys ir knygvedys (bankininkas, žymus SLA veikėjas);

J. J. Hertmanavičius — valdybos narys (istorikas, nekilnojamo turto ir apdraudų agentas); K. J. Savickas (advokatas);

A. Račkuvienė; Povilas Šaltimieras; A. Bacevičius;

Kai skridimas buvo atidėtas 1935 metams, paskutiniai 4 išvardinti asmenys, būdami katalikų grupių (Draugo) atstovais, iš ALTASS pasitraukė. Tuo būdu valdyboje pastoviai pasiliko 11 asmenų.

ALTASS buvo išvysčiusi labai gvą ir plačią veiklą. Antrojo Skridimo idėja rado didelį pritarimą viso pasaulio lietuvių tarpe. Beveik visose lietuvių gyvenamose kolonijose, įskaitant ir P. Ameriką, buvo įsteigti ALTASS skyriai. Skridimo remimo darbuose jai smarkiai talkininkavo SLA kuopos, Vilniui Vaduoti S-gos skyriai ir kitos lietuvių organizacijos. Aukos į ALTASS išdą pradėjo plaukti ne vien tik iš JAV lietuvių kolonijų, bet ir iš Lietuvos, P. Amerikos, netgi iš Kubos, Aliaskos ir Haitio.

1934 m. sausio 1 d. ALTASS Čikagos Ashland auditorijoje buvo surengęs Aviacijos balių, davusį virš tūkstantčio dol. pelno.

ALTASS kasa pradėjo sparčiai augti. Kasoje buvo: sausio 20 d. — \$6,477; balandžio 30 d. — \$15,136; birželio 30 d. — \$18,648. Per visą gyvavimo laikotarpį, ALTASS surinko virš 32 tūkst. dol. aukų. Lietuvos Aero Klubas prisuntė 16,000 litų auką. Mažesnėmis sumomis prisidėjo kai kurios įmonės bei pavieniai asmenys Lietuvoje.

Kaip matome, Antrasis Skridimas pareikalavo daug lėšų, kurios didžiojoje buvo sudėtos JAV lietuvių visuomenės. Tuo pat metu buvo renkamos aukos ir Dariaus-Girėno paminklui Čikagoje, Marquette parke. Paminklas kainavo apie 17,000 dol. Taigi beveik vienerių metų laikotarpyje amerikiečiai lietuviai turėjo sudėti apie 50,000 dol. aukų. Atsižvelgiant į didesnę to meto dolerio vertę ir į lietuvių varginusią ekonominę krizę, tokia suma vertė juos pasitempti.

Dėl šių priežasčių, pradžioje lietuvių tarpe buvo pasireiškęs nesutarimas: vieni siūlė Dariaus ir Girėno atmintį įamžinti granitinio paminklo pastatymu, o kiti — Antruoju Skridimu ir Dariaus-Girėno Testamentu įvykdyti. Lietuva, kaip ta geroji

motina, besipykstančius vaikus stegėsi sutaikyti, ir tiek viena, tiek antra sumanymą gyrė.

ALTASS darbas dar buvo sunkinamas ir kai kurių priešingų politinių srovių trukdymais. Kenkimo darbe pasižymėjo Margutis, vėliau prie jo prisidėjo ir Dirva su Draugu. Bet skridimo priešinkai, didelio pasisekimo Amerikos lietuvių tarpe neturėję, užmiršę pasaulėžiūrinus skirtumus didžiulia prisidėjo prie bendro darbo.

J. James-Janušauskas

Lakūnas Joseph R. James-Janušauskas (kai kurioje Lietuvos spaudoje dar vadintas Jonušu) buvo gimęs Papilėje, Lietuvoje. Į JAV atvyko 12 metų amžiaus, taigi 1933 m. buvo 37 metų amžiaus.

Skraidyti pradėjo 1923 m., San Antonio, Texas. Tarnavo skraidymų instruktoriumi Curtiss Flying Service. Vėliau Pan-American oro linijoje tarp Miami, Floridos, ir Centr. Amerikos valstybių vežiojo keleivius ir paštas. Dar vėliau, Century Airways oro linijoje (tarp Clevelando, Detroito ir St. Louis) vežiojo keleivius. Atvykęs Čikagon, Muncipaliniame (dabart. Midway) aerodrome turėjo įsteigęs skraidymo mokyklą. Iš viso turėjo 4,000 valandų ore, taigi buvo gana daug patyręs lakūnas.

Po labai sėkmingos Lietuvių aviacijos dienos rugsėjo 24 d. Ford-Lansing aerodrome, dar tų pačių metų rudenį, iki lapkričio mėn. pabaigos, J. Janušauskas suspėjo dalyvauti sekančiose lietuvių kolonijų surengtos aviacijos dienos: Detroit, Mich., Binghamton, N. Y., Scranton, Pa., Boston, Mass., Lawrence, Mass., Waterbury, Conn., Hartford, Conn., Philadelphia, Pa., Cleveland, Ohio, Pittsburgh, Pa. (Bus daugiau)

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

Frank Zogor
Frank Zogor, President

5 1/4 %

Passbook Savings.
All accounts compounded daily — paid quarterly.

7 1/2 %

4 Years Savings Certificate
(Minimum \$5,000).

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4041 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4001

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakinios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

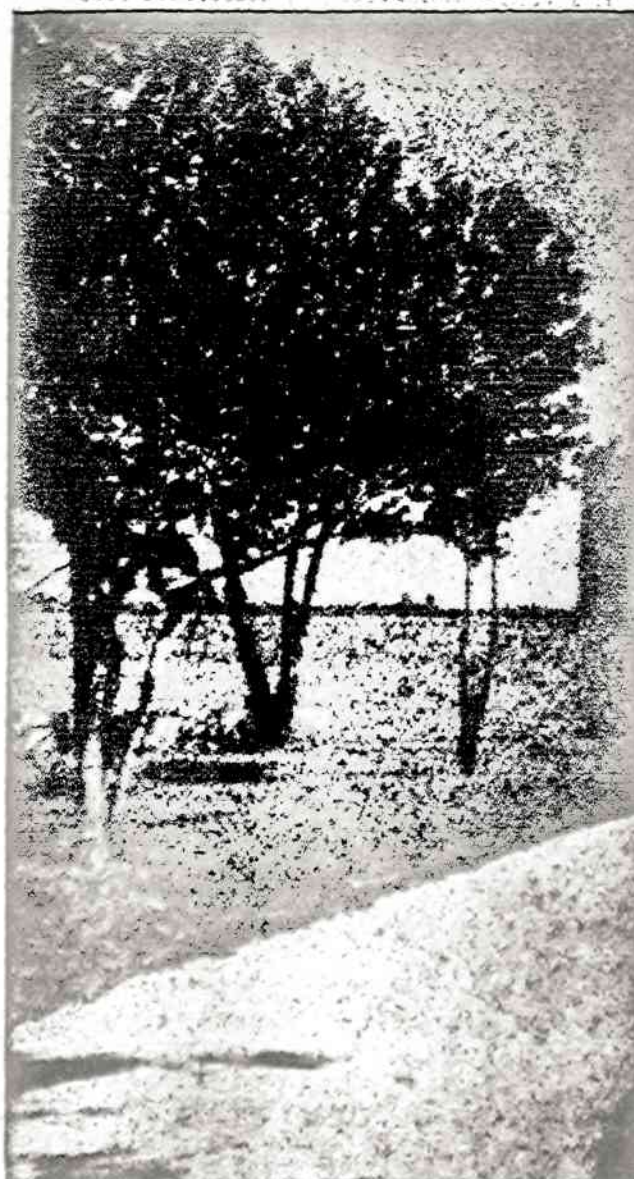
NAUJENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

JOSEPH R. JAMES-JANUŠAUSKAS

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškų jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4 %

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4 %

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Įsteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose klemas automobiliams pastatyt.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$26.00
pusei metų	\$14.00
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro šeštadieniais — iki 12 val.	

Frank Annunzio gina pavergtus lietuvius

Kongreso atstovas Frank Annunzio visą laiką buvo susidomėjęs rusų pavergtu Lietuva ir Amerikos lietuvių rūpesčiais. Jau ne pirmas metas jis atkreipia kongreso atstovų, atsakingų komiteto narių ir krašto administracijos dėmesį į svarbesnius politinius faktus. Atstovas Annunzio negalėjo neatsiliepti ir į Helsinkio konferencijos paruoštus ir pasirašytus aktus. Patyręs, kad dalis jautrių lietuvių, nesusipažinusių su Helsinkio aktais, įsivaizduoja, kad minėtoje tarptautinėje konferencijoje pavergtos Lietuvos reikalai nebuvo tinkamai apsaugoti ir aiškiai nepasakyta, kad Helsinkio dokumentas neliečia Rytų Europos valstybių sienų ir nepripažįsta sovietų valdžiai prijungti Lietuvą prie Sovietų Sąjungos arba pripažįsta prievartinį sovietų valdžios prijungimą.

Adv. Milton Blumenthal, Lietuvoje gimęs ir Amerikoje pagarsėjęs teisininkas, artimas kongreso atstovo Frank Annunzio bendradarbis, atsiuntė mums Frank Annunzio kalbą ir pasiūlytas dvi rezolucijas. Šiomis dienomis Naujienos spausdins išsąsą kongreso atstovo kalbą, o šiandien tuo reikalu norime tikrai padaryti kelis komentarus.

Savo kalboje atstovas Annunzio nurodė, kad prezidentas Fordas, JAV vardu Helsinkyje pasirašydamas 1975 m. rugpjūčio 1 dieną aptartus aktus, daugelio žmonių galvose sukėlė mintį, kad prezidentas Fordas, pasirašydamas minėtą dokumentą, įteigė ne dejuje, tai de facto pripažino sovietų pretenzijas į Rytų Europos teritorijas, ypatingai į Lietuvą, Latviją ir Estiją.

Kad tokios mintys lengviau būtų išsklaidytos, atstovas Annunzio pasiūlė kongresui priimti dvi rezolucijas, kurios aiškiai pasisako prieš sovietų pretenzijas į Pabaltijo valstybes. Ne tik tai kongresas, bet ir visos administracijos buvo nuomonės, kad sovietų karo jėgos nelegaliai okupavo Lietuvą, Latviją ir Estiją ir minėtas tautas laiko pavergtas iki šios dienos. Atstovas Annunzio priminė, kad iš minėtų kraštų rusai išvežė milijoną žmonių prievartos darbams į Sibirą ir pradėjo rusifikuoti visas Pabaltijo valstybes.

JAV visą laiką stiprino pavergtų tautų viltis, kad jos atsikratys rusų primetų vergijos pančių, atsikratys komunizmo ir galės laisvai ir nepriklausomai tvarkyti

TAMSIŲ UŽUOMINŲ VEDAMASIS

Aptemdytas, tamsiomis užuominomis yra "Draugo" vedamasis "Netinkamos priemonės, joms reikia pakaito", atspausdintas š. m. rugsėjo mėn. 5 d. laidoje, pasirašytas inicialais P. S. Vedamasis sieks Man atrodo, kad greičiau paninio ilgio. Jame privelta kokių užuominų ir nežinia kam kaltinimų. Tai, lieka pačiam skaitytojui spėti, ką gi šis rašėjas norėjo pasakyti. Ci-tuoja Hayakawą, girdi, jis pareiškė, kad visos "naujos idėjos atrodė neprotingos, ir tai tik dėl to, kad jos naujos". Kazin ar toks Hayakawo pareiškimas yra vertas dėmesio.

savo krašto reikalus. Pavergtieji visuomet laukė iš laisvųjų kraštų pagalbos išsilaisvinti ir atsikratyti įsibrovėlių. Dabartiniu metu negalima atimti pavergtiesiems vilčių. Atstovas Annunzio patarė prezidentui Fordui imtis reikalingų žingsnių Jungtinėse Tautose, kad pavergtieji nebūtų apvilti ir kad laisvės valanda jiems turės ateiti, kaip ji atėjo visai eilei kitų pavergtų tautų.

Atstovas Annunzio savo kalboje patarė krašto prezidentui imtis priemonių, kad sovietų karo jėgos ir kolonistai būtų išvesti iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos ir kad vietos gyventojams būtų leista tvarkyti visus krašto reikalus. Annunzio patarė kongreso atstovams ir senatui priimti bendrą rezoliuciją, kurios svarbiausieji paragrafai turėtų šitaip skambėti:

"JAV kongresas yra nuomonės, kad: 1. Prezidentas ir Valstybės sekretorius turi imtis reikalingų žingsnių per Jungtines Tautas, kad Jungtinės Tautos pareikalautų iš Sovietų Sąjungos: A. kad ji atsikratytų visos sovietų ir kitų tautų karo jėgas, agentus, kolonistus ir visą kontrolę iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos; B. kad leistų sugrįžti ištremtiems vietos gyventojams iš Sibiro ir kitose vietose esančių kalėjimų bei prievartos darbo stovyklų. 2. Kol Baltijos valstybės nepatvares nepriklausomoms, Valstybės Sekretorius privalo visomis priemonėmis, kaip JAV Informacijos agentūra ir kitomis JAV informacijos priemonėmis, kad Baltijos valstybių klausimas būtų iškeltas kitoms valstybėms specialiomis radijo programomis ir spaudiniais".

Atstovas Annunzio pirmon eilėn nori įtikinti žmones, kad Helsinkyje Lietuva nebuvo parduota, kad sovietų aneksija nebuvo pripažinta, ir kad reikia ir toliau kovoti dėl minėtų trijų Pabaltijo ir kitų rusų pavergtų tautų laisvės. Jis nesitenkino vien priminimu, kad tai nebuvo padaryta, bet jis yra įsitikinęs, kad JAV imtųsi žingsnių sovietų karo jėgoms išprašyti iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos.

Atstovas Annunzio yra įsitikinęs, kad netikslios sąvokos greičiau išsisklaidytų, įteigė kongresas ir senatas priimtų bendrą Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės rezoliuciją, skatinančią prezidentą ir Valstybės sekretorių imtis žingsnių sovietų karo jėgoms ir kolonistams iškraustyti iš pavergtos Lietuvos.

Atstovas Annunzio vertas didelės padėkos už tokį susirūpinimą pavergtos Lietuvos laisvę.

A. SVILONIS

turėtų pareiklauti, kad tokių priemonių turėtų išsizadėti: Draugas, Darbininkas ir labiausiai Pasaulio Lietuvis, kurį redaguoja St. Barzdukas.

Minėtuose leidiniuose dažnai prirašoma tokių pravardžiavimų, kaltinimų, kuriais yra suniekinama žmogaus asmens garbė, jo asmens orumas kaip antai: skaldytojai, agentai, kriukininkai, krukinkininkai, bepročiai, žmogžudžiai, Judosiaus grašių gavėjai, patilčių gyventojai ir panašiai. Tokių ir panašių epitetų jų leidiniuose galima būtų pririnkti išsąsą litaniją.

Gaila, kad P. S. savo rašinyje nutyli minėtų leidinių vardus. Juk tokiais niekinančiais epitetais siekiama kitaip galvojančių žmogų moraliai suniekinoti, o moraliai suniekinto asmens keliamos kritinės pastabos nėra vertos dėmesio. Tiesa, kad tokias priemones naudoja ir komunistai.

P. S. rašo apie atentatininkus ir teroristus. Girdi, tai yra problema lietuvių išeivijoje ir tokie veiksniai randa šalininkų. Jis rašo, kad Altos suruoštoje genocido parodoje, buvo išleistas leidinėlis. Ir kad to leidinėlio paveikslai buvo panaudoti vėliau kitame leidinyje. Bet dėl to kėlo didelis triukšmas. Reikia, anot jo samprotavimų, kad jei paveikslas buvo geras ir niekas nekėlė balso, jis turėtų būti geras ir kitame.

Matyt, jis turėjo mintyje "Tėvų nameliai..." vadovėlį, skirtą liuanistinėms mokykloms. Gaila, kad P. S. neskliria parodos vadovo, kurio kiekvienas paveikslas turi atitinkamus komentarus. Ar tai ne tendencija, ar nenorėta paįtaigoti, kad raudonarmiečiai ne taip baisūs, kaip apie juos kalbama, linksma šypsena nušvitusiais veidais, dainuoja.

Jei mano šis prielaida yra klaidinga, laukiu iš vadovėlio paruoštos šios nuotraukos paaiškinimo, kuriam gi tikslui jos knygoje įtaipinti tokie "draugingi" okupanto kariai. Kodėl vietos šios nuotraukos su raudonarmiečiais neįtaipinti mūsų karių žygiuojančių Vi-lniaus gatvėmis?

P. S. rašo apie tradicijų perdavimą jaunajai kartai. Tiesa, kad reikia rūpintis mūsų tradicijų perdavimu jaunajai kartai. Bet tos tradicijos, kurias pateikia "Tėvų nameliai" yra tendencingos. Jos parodo Lietuvą buvus skurdžią ir tamsią, atsilikusią nuo civilizacijos. Tokias tradicijas perteikiant mūsų atžalynui

MIKO ŠILEIKIO PARODA

Rengiamo Čiurlionio galerijoje

Dail. Miko Šileikio apžvalginė tapybos paroda rengiama šeštadienį, spalio 4 d. 7 val. vak., Čiurlionio Galerijoje, Inokorp., 8929 So. Harlem Ave., Bridgeview, Ill. (Midland Savings and Loan Assn. naujuose rūmuose).

Dailininkas išstato 56 aliejinių tapybos darbus, — portretus, naturmortus, gamtovaizdžius, apimant 50 metų laikotarpį. Šileikis lankė tris meno mokyklas: Bostone, o Chicago Meno institutą baigė su Cum Laude, gaudamas diplomą ir laimėjo premiją už tapybą. Dailininkas daugelyje kolektyvinių parodų ir turėjo kelias individualines parodas. Yra Art In-

stutito Alumnų narys, parėmęs Instituto stipendijų fondą.

N. Koresp.

Dail. Mikas Šileikis yra pirmasis lietuvių dailininkas Amerikoje. Daug rašė "Meno žiniuose" meno apžvalgas, straipsnius visuomeniniams klausimams, skaitė paskaitas kitatautiams ir lietuviams, bendradarbiavo Lietuvių Enciklopedijai. Iš svetimų kalbų išvertė nemažai veikalų, parašė daug novelių. Jo paveikslų yra įsigiję meno galerijos ir privačios kolekcionieriai JAV, Pietų Amerikoje, Kinijoje ir Lietuvoje. Chicago švietimo Taryba įsigijo tris paveikslus. Ponia Giliom Indianapolysje, Ind., nupirko 8 kopų paveikslus.

M. Šileikis sunkiai sukrėtė žmonos mirtis šį pavasarį. Jis šion parodon išstato du mirusios žmonos Paulinos portretus. Paroda žada būti įdomi savo įvairumu ir gausumu. Paroda tęsis dvi savaites, iki spalio 19 d.

Paroda tęsis dvi savaites, iki spalio 19 d.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

N. Koresp.

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/4 %
a year

OUR SAVINGS CERTIFICATES
EARN UP TO **7 1/2 %**

Mutual Federal Savings and Loan

222 WEST CERMAR ROAD
PETER KAZANUSKAS, President

CHICAGO, ILLINOIS 60608
Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon.-Tue.-Fri. 9-4 Thurs. 9-3 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

see us for
HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

INSURED

A. VILAINIS - ŠIDLAUSKAS

O KAS TU?...

ROMANAS

3

Čia rado prie stalo beklūpančią motiną. Jos maldų knyga gulėjo ant stalo atversta. Dėl akinančių žaibų ji negalėjo jos paskaityti ir dabar tarp rankų pirštų suko rožinio karoliukus. Ji su priekaištingu žvilgsniu pažūrėjo į Denny. Bet jis greit drebančia ranka susuko jam žinomus numerius ir klausėsi. Niekas neatsiliepė. Manydamas, kad gal suklydo vėl iš naujo juos persuko. Laukė — bet vietoje skambučio atsiliepė malonus balsas.

— Sugadinta... Audra nutraukė laidus — ir vėl stoji toji pat tyli. Piktai trenkęs ragelį ir nė žodžio netaręs motinai užtrenkė savo kambario duris. Čia jau su visu įtūžimu piktai nusikeikė.

— Šiandien, tur būt, patys velniai padangėmis jodinėja. Gal visas pragaras bus sukilęs prieš mane...

Pagalios beveik po keturių valandų audra ėmė rimti. Juodi debesys su švilpiais žaibais nugarmėjo į šiaurę. Dangus prasiblaivė, ir prašvitusi saulė vėl rodos, žiūrėjo į žemę su gailesčiu dėl augmenijai padarytos žalos.

Dabar Dennis galvoje tuoj sėdį į automobilį, kad greit galėtų pamatyti Liliją. Bet jį sulaukė motina prie pietų. Juos jam

apmaudingai bevalgant atvyko svečių. Vėl motinos prašomas turėjo pasilikti. Tie svečiai, lyg būtų prieš jį tyčia susitarę, lėtai neskubėdami valgė. Paskui gurksnodami alų ilgai susėdė minkštose kėdėse kalbėjo apie ką tik praėjusią audrą, madas ir bendrovių akcijas. Jiems besikalbant dar atnešė vakarinę Čikagos dienraščio laidą. Ir vėl jam reikėjo svečiams perskaityti svarbias dienos įvykių žinias. Greita informacija ir skubi gera spaudos technika jau davė puslapinę antraštę apie praužusią per Čikagą audrą. Buvo pranešta, kad audros metu esą užmušti septyni asmenys ir dar keliolika jų sužeista. Vėjas sugriovė keliolika priemiesčio namų, išrovė, nulaužė daug medžių. Elektros, telefono stulpai buvę išverstai, nutrauktos jų vielos, ir daug miesto rajonų likę be šviesos. Be to, tropikinis lietus užpylęs pravažiamą patiltes ir užliejęs namų rūsius. Esą miestui padaryti milijoniniai nuostoliai ir, pasak to paties laikraščio, audra buvusi tokia smarki ir didelė, kokios nebuvę jau daugiau kaip penkios dešimtys metų.

Svečiams išėjus, atsirado jo tėvas. Jis vėl norėjo su Denny pasitarti finansiniais reikalais, kurių atsiradavo nuolat gana apčiai, jiems pasidarant milijonieriais. Visa diena jam klostėsi taip blogai, kad tik saulei užgesus, vakarų prieblandoms apscimus žemę, atsipalaidavo nuo visų namų reikalų. Nusileidęs keltuvu žemyn, jis pastebėjo, kaip patekėjęs mėnulio pil-

natis buvo užsikabinęs už vieno dangoraižio viršūnės. Melsvoje padangėje jau rėjo žvaigždės, ir drėgnas vėsekas oras skverbėsi pro langus vasarinius rūbus.

Sėdęs į automobilį, jis spaudė savo metalinį žirgą, kad greičiau išsinerėtų iš dangoraižių suspaustų gatvių. Milijoninių kvartalų Dennis nemėgo. Čia dienos metu gatvės užguldavo aukštųjų namų šešėliai, o kai jis pažvelgdavo žemyn iš dvidešimties trečio aukšto savo kambario lango, žmonės taip atrodė sumenkinti, kad judėjo tik kaip kokie mažaižmogiai — nykštukai. Net mašinos atrodėdavo, kaip blizgą kažkokie vabalai. Jo širdies kažkodėl nedžiugino nė dėdės paliktieji milijonai. Kartais vien tas prisiminimas jam sukeldavo jo paties nusteibimui net kažkokį šurpą. Jam ir pats tas dėdė šykštuolis buvo tokia negyvenimiška asmenybė, kokia vargu, jo manymu, galima užtikti ir pasakose. Kaip tyčia ir dabar, kada jo dėmesys buvo nukreiptas į Liliją, tas jojo dėdė Jonas, lyg audros išvytas iš kapų, ar buvusių savo namų, o gal paties pragaro brutaliai, lyg kokia nesuprantama jėga įsibrovė į jo minties pasaulį. Jo akys atstojos tarsi pats jo šešėlis. Mintimis prabėgo visą jo gyvenimą, ką tik apie jį buvo įsijungęs iš savo motinos ir ką vėliau pamatė ir sužinojo jis pats.

Dėdė Jonas Svansonas, kaip jam buvo pasakojęs motina iš mažų vaiko metų, buvo pamėgęs tik pinigų. Jo net vaikų

žaislai visai netraukė. Juos greit stumdavo į šalį, ar net visai sulaužydavo. Gavęs pinigą, priešingai, jis su juo ilgai žaisdavęs. Tada jo akys užsiliepsnodavusios kažkokia žalsva kerėjančia šviesa. Bet pinigų jam duoti būvę taip pat pavojinga. Po žaidimo mažuosius pinigėlius Jonas prarydavo, o didesnius paslėpdavo. Su augančiais metais augo ir jo aistra pinigams. Mokykloje blogai mokėsis, jos nebaigęs net mažai išmokęs rašto pradėjęs dirbti fabrikuose. Gautų pinigų už darbą niekur neišleisdavo. Pasiėkęs vos dvidešimt metų ir jau turėdamas nemažą santaupą, metėsis į prekybą.

Čia jam nuostabiai sekėsi. Buvęs prekyboje suktas. Pardavinėdavo blogas prekes. Niekad neduodavo pirkėjams tikro saiko, svorio. Kartais ir duodamas gražų nusukdavęs. Tą žinoję, net kalbėję apie tai jo pirkėjai, bet jų jo krautuvelyje niekad netrukėdavo. Rodos, jis žinojęs kažkokius kerus, ir jo biznis kilęs kaip ant nielių. Augusti, didėjusi jo prekyba, augusios ir piniginės sąskaitos jo vardu bankuose. Pirkęs akcijas, vertybės popierius, spekuliuojęs biržoje ir visur ir visuomet jam gerai sekėsi. Dar nebuvę praeję nė dešimtmečio nuo biznio pradžios, o Jonas Svansonas, tas buvęs skurdžių darbininkų vaikas, jau buvęs laikomas milijonieriumi.

P pinigai, ir tik pinigai jo gyvenime buvę viskas, ir nieko daugiau. Jis su nieku ne-

draugavęs. Nelankęs nė jokių pramogų. Neturėdavo jokių atostogų, net niekur nekeliaujęs, jei nebuvo biznio reikalių. Nuostabiausia Dennyui buvo tai, kad jo širdyje neturėjusi vietos nė moteris. Kada pamatydavo gražią moterį, nuleisdavo akis. Bijodavo, kad jų žvilgsnis neapkrebtų jo kraujo į širdies. Jis savo perspektyvos akirtyje žinojęs, kad moteris kaštuojanti pinigų ir sugaišanti daug laiko. Vesti, sukurti šeimą — būtų beprotybė. Žmona pasidarytų jo turto bendrinkė. Dar atsirastų vaikų, kokia bereikalinga gaisatis, rūpestis, ir išlaidos. To jo gyvenime nekada negalėję būti. Įgytasis turtas turėjęs būti tik jo vieno nuosavybė, ir su nieku jis nenorėjęs dalytis, ar kam kitam jo dalį perleisti. Ir su savo giminėmis jis vėliau visai ryšį nutraukė. Tik pradžioje jis dar norėdavo, kad jie pirtų jo krautuvelyje, bet ir juos apsuksdavo net pikiu, kaip savo kitus pirkėjus. Tėvų tik nelankęs, bet ir pas save nepriiminėjęs, kad negaišintų jo, kaip jis sakė, nevogtų jo biznio laiko. Kuomet jo tėvas, vėliau motina mirė, net nė į koplyčią neužėjęs. Palydėjęs vis dėlto juos į kapus, pats pirmasis pagėbęs nuo duobės. Iš viso jo širdyje nebuvę jokio gailesčio, nei artimo meilės; tie dalykai jam buvę svetimi. (Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį "Naujienas"

TELEF. PR 8-3229

DR. ANNA BALIŪNAS
AKTŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6444
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
560 SUMMIT STREET
ROUTE 55, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Office: HEMlock 4-5849
Resid.: 388-2223
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, trečiadieniais, šeštadieniais 8-3 val.
Iš namų: 388-2223

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicinos direktorius.
1938 S. Main St., Westchester, ILL.
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir
iš namų šeštadieniais 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
liepia, skambinti MI 3-0001.

TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel.: 561-4605 ir 489-4441
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
OFISALAI:
1002 N. WESTERN AVE.
(Prie Western Ave. kampo)
5214 No. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

Office tel.: HE 4-1818

Residentijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Trečdieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2456 WEST 63rd STREET
Val.: antradieniais, nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadieniais, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Office: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradieniais, trečiadieniais, penktadieniais 9-12 val. vak.
šeštadieniais 9-12 val. vak. ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Office telefonai: HEMlock 4-2123
Resid. telefonai: Gibson 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Del valandos skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatliepia, tai telefonai GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezės, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-11 ir 1-5. Seštadieniais 9-11.
2450 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHERE YOU BANK OR WORK

Dešimtį metų be Dr. Drangelio

POVILAS P. DARGIS, SLA Prezidentas

Retėja senųjų lietuvių visuomeninių gretos. Diena po dienos jie išeina amžinybėn. O kiek jų buvo dirbti ir sielotasi mūsų tautiniais, kultūriniais reikalais. Jie buvo tie tvirtieji lietuviški ažuolai Amerikoje, kurie visą savo gyvenimą pašventė lietuviškiems darbams. Jie ne tik kad dirbo savo apylinkėse, bet savo darbais buvo žinomi visi plačiai lietuvių visuomenei Amerikoje ir Lietuvoje. Vienas iš tokių vyrų buvo

DR. KAZYS DRANGELIS

kurį mirtis, prieš dešimtį metų, atskyrė nuo mūsų amžinai.

Susipažinau su daktaru Kaziu prieš 40 metų. Tai buvo SLA seime Pittsburghe. Seiminiam bankete turėjau garbės supažindinti, kaip pagrindinį kalbėtoją.

Pačiame seime jis reikšėsi beveik kiekvienu svarbesniu klausimu. Jis jau tada padarė man labai gerą įspūdį. Ir turiau pasakyti, kad nuo tų laikų mudu likome širdingais draugais — bičiuliais. Vėliau susitikdavau jį Sandaros, Tėvynės Myletojų, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, Amerikos Lietuvių Tarybos ir Lietuvių Prekybos Butų konferencijose — seimuose.

Artimiausiu su juo teko dirbti Susivienijime. Jis eilę metų ejo Įstatų Komisijos nario pareigas. Taip pat Amerikos Lietuvių Taryboje mudu abu centro valdyboje buvome vicepirmininkais. Tais reikalais ir bendrai lietuviškais reikalais kas mėnuo, o kartais ir dažniau pasikeisdavome laiškais.

Atsimenu kaip šandien, prieš 10 metų, man būnant Chicagoje, SLA Pildomosios Tarybos suvažiavime, jis atvyko į posėdį ir išdėstė planus savo rašomai knygai apie jo 50 metų patirtį.

veikiant lietuvių visuomenei. Jis su savim turėjo ir man rodė SLA Nario paliudymą — Policy, kuriuo jis didžiavosi, primindamas, jog tais metais jo narystė sulaukia auksinės sukakties, atseit, jau 50 metų esąs Susivienijimo nariu.

Atsiveikinant jis man įteikė jo lėšomis išleista, atspausdinta, iliustruota Dariaus — Girėno atvaizdais, mano kalbą, kurią aš pasakiau Chicagoje, minint 25 metų sukaktį nuo Dariaus — Girėno skridimo į Lietuvą. Tai buvo mudviejų paskutinis atsiveikimas. Tiesa, susitarėme susitikti kitos dienos vakare Prekybos Butų pokilyje, tačiau nespėjau ten nuvykti.

Grįžęs į Pittsburghą radau namuose daktaro Kazio man rašytą laišką. Jame rūpinosi, sielojosi apie tuo metu ruošiamą Lietuvių Demonstraciją New Yorke, Madison Square Garden. Taip pat rašė ir apie Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimą. Jis turėjo tiems suvažiavimams susibūrimams įvairiausių sumanymų, tačiau staigi mirtis pakirto jo visus planus.

Šiandien, praėjus dešimčiai metų nuo jo mirties, mes prisimename jį kaip didį lietuvių patriotą — visuomenininką. Jis buvo vienas iš tų negausių senųjų Amerikos lietuvių inteligentų, kurie savo sunkių darbų ir prakaitų, įpatys išėjo čia mokslus, bet nenutolo nuo lietuvių ir jiems pašventė visą savo gyvenimą. Buvo gimęs 1888 m. gruodžio 24 d. Medviškių vieniškyje, Balbieriškio vls., Mariampolės aps. I Ameriką atvyko 1905 m. Tai, visą gyvenimą praleido šioje šalyje ir čia užgeso...

Išėkis ramybėje, mielas Kazys. Lai būna tau lengva šios laisvos šalies žemelė.

Senulienės metinės

Suėjo vieneri metai, kai netekome nuosirdžios veikėjos lietuviškoje dirvoje. Petronėlė Vadinskaitė — Senulienė mirė 1974 m. rugsėjo 5 d. Buvo palaidota Šv. Kazimiera Lietuvių kapinėse, šalia savo mylimo vyro Petro, mirusio jau prieš kelis metus. Jų abiejų kapus puošia puikus granito paminklas ir gražiai žydinčios gėlės.

A. a. Petronėlė Senulienė nuo pat atvykimo į Ameriką ir į Chicago, kurioje išgyveno 62 metus, įsitraukė į lietuvišką veiklą ir daug dirbo įvairiose organizacijose, kaip ALT, Sandaroje, Tėvynės Myletojų Draugijoje, SLA 134 — Moterų kuopje ir kitur.

Ji parodė daug pasišventimo visuomeniniam darbui, visur pasireikšdama kaip našė darbuotoja. Stropiai atliko savo pareigas SLA 134-toj kuopje, ir kitose organizacijose, kuriose ji veikė. Tad jos netekimą jaučia ne tik SLA 134-toji Moterų kuopa, bet ir kitos organizacijos pasigenda nuosirdžios darbuotojos.

Ypatingai jautriai išgyveno jos atsiskyrimą iš gyvųjų tarpo šeima ir artimieji, duklė Bernice Yanas, žentas Stanley, anūkė Patrice jos vyras Robert Traub ir proanūkai, giminės, draugai.

Nuosirdi užuojauta jiems visiems.

Minint šią liūdną vienių metų mirties sukaktį, už jos sielą Šv. Mišios buvo atnašautos rugsėjo 6 d. 8:30 val. ryto, Šv. P. Marijos Gimimo bažnyčioje, dalyvaujančios velionės šeima, giminės, draugai ir artimiesiems.

Pamaldas atliko kun. A. Puchenskis. Pasibaigus pamaldoms, vi-

PETRONĖLĖ SENULIENĖ

si dalyviai buvo šeimos paliečiai pusryčiams į Cameo restoraną. Pusryčių metu draugiškoje pokalbiuose šiltu žodžiu ir pagarba buvo minima P. Senulienė. Visi jaučiame jos išsiskyrimą iš gyvųjų tarpo.

H. B.

ROCKFORD, ILL.

AL Bendruomenės pusryčiai

Gyvenimas verčia dirbti, judėti, budėti. Lietuva ūkininkų žemdirbių šalis, gražių įvairių priemonių vartoja sako, jeigu apdirbsi žemę, netinginausi, tai gryną duoną valgysi, o jeigu ne, tai valgysi duoną su pelais. Sako, jeigu neužrąkysi tvarto durų, tai savo arklio nerasi. Ir daugiau pamokančių priežodžių yra palikta.

Čia noriu apie Amerikos Lietuvių Bendruomenės įsikūrymą pakalbėti. Lietuviai mėgsta bendrą gyvenimą. Atvykę į Ameriką pirmiausiai organizavosi į draugijas, kuopas, tvėrė parapijas, statė bažnyčias, kurė susivienijimus. Nikalojaus antrojo galybė Rusijoje sugriuvo, Rusijos žmonės paskelbė demokratine valdžią pastatė pirmą ministrą Kerenskį vadovauti, bet atsirado dykadieniai darbininkų išnaudotojai — Leninas ir Stalinas, demokratine valdžia jiems nepatiko, skleidė melagingus šmeižtus prieš naują valdžią, norėdami paimti valdžią iš savo rankas. Žmonių norų neatsiklausė, nuvertė demokratine valdžią ir įsteigė komunistinę "tvarką" proletarų "diktatūrą".

Nuo čia prasidėjo Amerikos lietuvių organizacijų griovimas, naikinimas. Atsirado ir Amerikos lietuvių tarpe dykadieniai, nors darbu buvo daug, tik dirbti nenorėjo. Tokie kaip Bimba, Pruseika, Andriulis, Žiūrėjo, kad Amerikos lietuvių darbininkai uždirbtų jiems duoną, važinėjo po Ameriką su prakalbomis, garsino rusišką komunizmą. Net mano geri draugai nekomunistai, nupirko kalbėtojų pienes ir vakarienes, bet tie kalbėtojai padarė Rockforde daug iškados. Su-

griovė lietuvių tarpe vieningumą. Tokie Bimbos, Mizarai, Pruseikos, Andriuliai gavo iš Maskvos įsakymą užimti Am. lietuvių draugijas pirmiausiai jų išdus. Ir prasidėjo susirinkimuose trūkšimas, atsiranda Bimbos pasekėjas, prašo dėl Rusijos revoliucionierių aukų iš draugijos išdo. Prasidėjo trūkšimas, bėgimai, daug gerų narių išėjo iš draugijų ir iš SLA 77 kuopos. Komunistų simpatikai įsteigė sava darbininkų susivienijimą. Nukentėjo ne kalti lietuviai. Bažnytinėse organizacijose to nebuvė, Bimba ir jo gėgė ten nosis neįkišo, SLA 77 kuopa išliko. Kultūros draugija išsivystė į Lietuvių Klubą. Gerai laikėsi.

Kada Lietuva paskelbė nepriklausomybę, likusios Rockfordo draugijos gausiai parėmė aukomis, Lietuvos valstybei išreikalavimui pripažinimo de fakto iš Amerikos kongreso.

Lietuvai patekus į amžino Lietuvos priešų Rusijos rankas, tiksliai Lietuvos sūnų ir dukrų rado užveją Amerikoje. Taip ir į Rockfordą atvyko nemažai. Rockfordo Lietuvių Klubas buvo atvykusių lietuvių užėja, ir Dr. Bajerčiaus steigti Rockfordo Lietuvių Bendruomenės apylinkę stojosi kūnu: Rockfordo Lietuvių Bendruomenė buvo suorganizuota iš 13 narių su pirmininku Juozu Bacevičium ir sekretore Giedre Špokaite. Jonas Kiznis nuvežė į Chicago į pirmąjį A. L. Bendruomenės suvažiavimą. Dabar mūsų A. L. B-nės apylinkė vis auga, stipriai laikosi, ir maloniai kviečia visus dalyvauti pusryčiuose Lietuvių Klube sekmadienį, rugsėjo 28 dieną nuo 8 valandos ryto iki 12 valandų (dienos). Žvalgas

Susirinkimų PRANEŠIMAI

Amerikos Lietuvių Piliėčių Pašalpos klubo mėnesinis narių susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 21 d. 1:00 val. popiet J. Vaitačio salėje, 4258 So. Maplewood Ave. Nariai malonėkite atsilankyti aptarti klubo reikalus. Po susirinkimo bus valės. Rožė Didžiulienė, rašt.

A. A.

BESSIE WIRKUTIS

Gyv. 7215 So. Springfield Ave.

Mirė 1975 m. rugsėjo mėn. 18 d., 2:00 val. ryto, sulaukusi 83 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 63 metus. Paliko našlė: sūnus Frank Yuzapavik, jo žmona Geneva, anūkai — Leo Yuzapavik, jo žmona June, ir Ralph Yuzapavik, 4 proanūkai ir kiti giminės, draugai bei pažįstami. Kūnas pašarvotas Petkus Marquette koplyčioje, 2533 West 71st Street.

Seštadienį, rugsėjo 20 diena 1:00 val. popiet bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines. Visi a. a. Bessie Wirkutis giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvių ir suteikti jai paskutinįjį tarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuolaidė lieka:

Sūnus, anūkai, proanūkai, giminės.

Laidotuvių Direktorius Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Nes tu esi Viešpats, mano prieglauda. Aukščiausiasij tu padarei sau buveinę. Tau neatitiks nieko pikto".

Psalmė 91:9, 10.

Dievas yra taip patvarkęs, kad tik pilnai pasižventusieji ir ištikimieji tebus apsaugoti nuo sukupimo šioje pikoje dienoje. Kiekvieną dieną mes išmokstame labiau įvertinti dieviškąsias geradarybes, kurios atidarė mums mūsų supratimo akis ir leido pamatyti dieviškojo Žodžio ir plano kilmę ir gražumą. Todėl stengimės visada būti išsiskiriantys ir stiprūs tikėjime ir visuomet pasirodykite ištikimais Viešpačiui ir nesiliaukime būti uolūs geruose darbuose. Nuolankumas ir paklusnumas Viešpačiui ir nepailsimas geruose darbuose yra Viešpačiui patinkamas.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mirties? Į tą klausimą atsako knyguotė "Viltis po mirties", kurią gausite nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET,
CHICAGO, ILLINOIS 60629.

ŠV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIK & EVANS
6945 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAKSYMUS VISTA
REpublic 7-5600 REpublic 7-5601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicagos

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1135

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 65th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

Virginea 7-6672

11928 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET

Phone: YArds 7-1911

Naudinga informacija lietuviams

Noriu painformuoti lietuvius, informacijos pranešėjas Juozas Skaitytojas.

kaip galima naudingai ir pelningai praleisti rudens ir žiemos vakarus minkštųjų baldų aptraukimu medžiaga (upholstering).

Chicago Parko distrikto yra įsteigęs po visus Chicago pilies įvairius kursus Chicago pilies lietuviams pasinaudoti nemokamai ir su patyrisiais instruktoriais.

Vienas iš tokių parkų, dėl baldų aptraukimo yra: Gage Park, 55 st. ir So. Western Ave kampas, su patyrisiu instruktoriu Mr. Sarge O'Neill, šioje srityje geras, specialistas.

Tie kursai veikia jau kelinti metai iš eilės.

Iš karto, pirmaisiais metais, kursų lankytojų neperdaugiau, bet kai kursantai patyrė pelningą užsiėmimą, vis, kas metai, pradėjo daugėti ir daugiausiai svetimačiai, o lietuvių buvo vos vienas ar du ir šios

informacijos pranešėjas Juozas Skaitytojas.

Taupant laiką ir popierių laikraščiai, labai trumpai, pasiremiamas daviniais ir iš patyrimo, faktais, noriu savo brolius painformuoti, kad ir jie galėtų pasinaudoti teikiama privilegija.

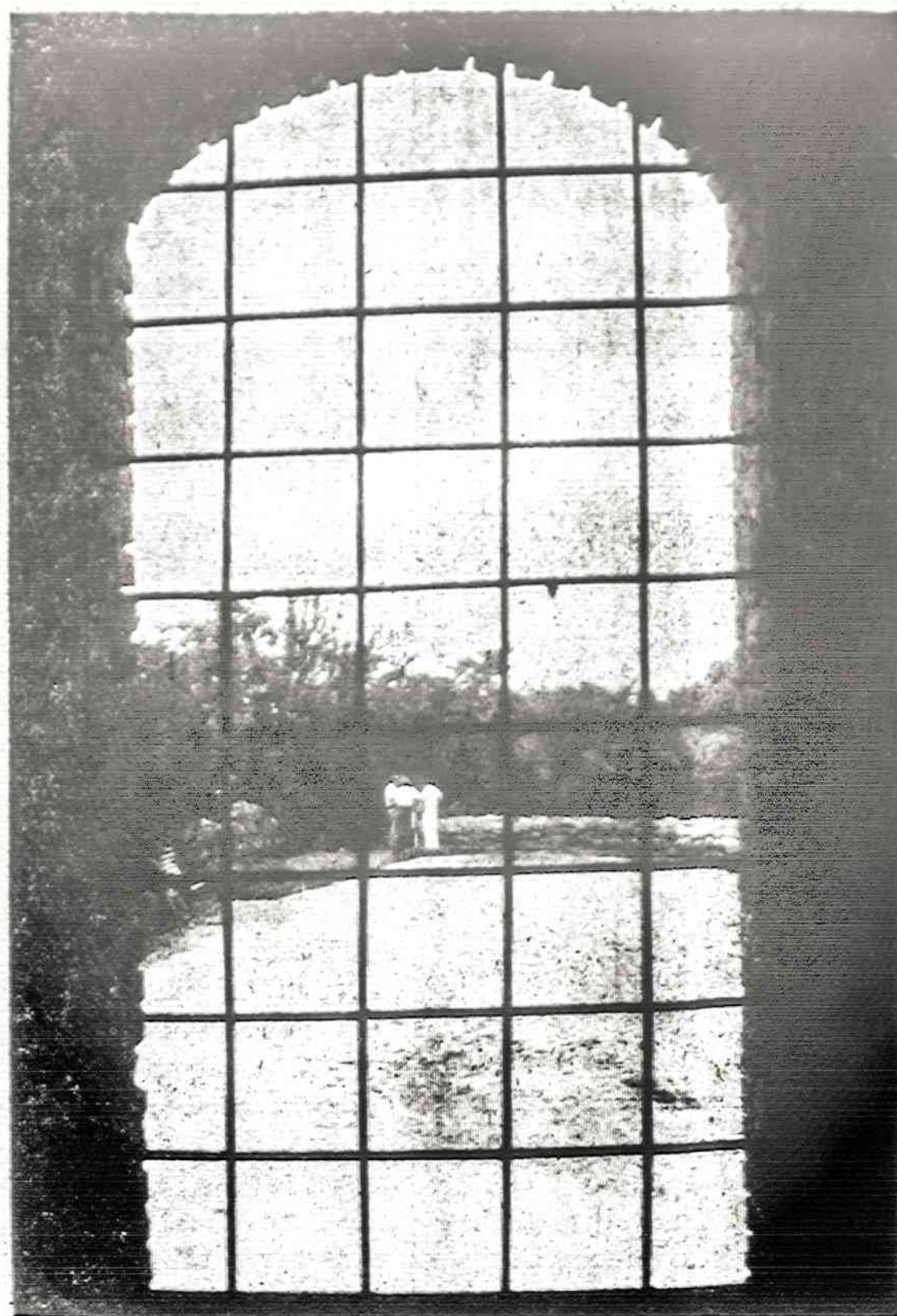
Žmonės turi: senus, apiplyšusius baldus, sofas, fotelius ar minkštas kėdes, kurių vertė, kol dar nauji buvo, gali kainuoti nuo 100—750 dol.

Tai štai kur buvusi paslaptis išėjo ankštėn.

Vieną iš tokių faktų noriu painformuoti nuo savęs — ne dėl pasigirimo, o kaip tikrą atsitikimą:

Nusipirkau apiplyšusią, apibraižytą, atrodančią lyg tai, "antyk" iš seno "junk yardo" minkštą kėdę už 12 ar 15 dol.

Nusivežiau į mokyklą (taip aš visada vadinu tuos kursus)

Vilniaus Gedimino pilies langas, žiūrint iš vidaus.

SODYBŲ PIEVELEŠ

Nieko nėra gražesnio apie namus, kaip gražiai žaliuojanti pievelė. Kiekvienas lietuvis didžiuojasi savo pievele. Amerikoje ne visur galima gražias sodybų pieveles išauginti. Reikia patyrimo. Dabar yra išėjusi nedidelė 40 puslapių agronomo A. Šestoko knygelė, kuri vadinasi

SODYBŲ PIEVELEŠ

Knygelėje surašyta viskas, kad liečia pieveles. Aprašyta kaip žolę užauginti, kaip žemę tręšti ir prižiūrėti. Naujienos šia knygele padavinėja. Užvažiavusieji gali knygelę įsigyti už \$1.25. Jeigu kas toliau gyvena arba nenori užvažiuoti, tai gali atsisiųsti \$1.50 čekį arba Money Order, o mes knygelę jam pasiųsim. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREIKIENĖ — VYTAUTAS ZUKAUSKAS

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.

V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOS šiemet sukėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtiną pareigą amžinam lietuvių išlikimui skelbiamas Naujųjų metų vėjus.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoją už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų išaliotniais.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tyliajai lietuvių daugumai šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems lietuviams, naudingos ir reikalingos, net būtinios. Ne veltui, geroje draugijoje girdi Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas pranešimu.

Todėl Naujųjų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progą skelbdama platiniame vaju kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžius užsirenuojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiems darbams ne tik laisvės, bet ir visos lietuvių, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuvių reikalių renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusl metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vieneriems mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusl metų — \$14.00, vieneriems mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujųjų prenumeratą, Jubiliejinių metų progą paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus progą prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

6 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — FRIDAY, SEPTEMBER 19, 1975

ir su instruktoriais pagalba — atnaujinau medį, nupirkau medžiagos ir taip padirbau gana gražią kėdę.

Patikrinus baldų krautuvė tokią kėdę kainuoja nuo 300 iki 375 dol.

Ir kiti kursantai tą patį padaro: vienas kursantas turėjo seną didelę sofą iš trijų gabalų, kuri kainuoja — nauja 500—900 dol., o jis per žiemą, naudingai leisdamas laiką ir turėdamas pasitenkinimą, pagamino už vieną ketvirtadalį normalios kainos, žinoma čia darbas neskaitomas.

Tokį daiktą pasigaminęs, kuri žmogus pasitenkinimą ir pasididžiavimą savo gamyba, kuri dar be to yra daug tvirtesnė nei prieš tai buvo.

Paskutiniu metu tiek padarėjų kursantų, kad dėl vietos trūkumo kiek sunkiau patekti, nes senieji kursantai, patyrę, kad pelningas užsiėmimas, apsidraukė baldus sau, savo vaikams, giminiams ir net kaimynams. Jie iš metų į metus lanko tuos kursus, čia jie turi malonų pasitenkinimą ir sutaupo pinigų.

Kažin kodėl lietuvių nesinaudoja šia teikiama privilegija, ar nežino. Praleistų laiką daug kultūringiau nei karčiamoj sėdėdami ar į TV žiūrėdami akis ir nervus gadindami.

Norint patekti siūlau iš anksto informuoti pas parkų supervisorius dėl platesnių informacijų arba, kursams prasidėjus tiesiai į kursų klasę beismonte, bet čia jau bus per vėlu, gal tik kitais metais.

Tad mieli tautiečiai, nebūkite pasyvūs, bet būkite gresyvis ir su diplomacija taktiškai bandykite patekti.

Taip pat čia yra patogi vieta kolegijas baigusiems meno srityje: tapyti paveikslus ar kitus meno kūrinius.

Čia jau kelinti metai viena lietuvių menininkė gražiai reikiąsi tapydamas meno kūrinius už kuriuos parduodant gauna gerokas sumas pinigų. Jos kūriniams gaminti — ant vario plokščių spalvotiems enamaliams įkaiyti ir suldyti čia yra puiki gaminė krosnis, kuria gali naudotis nemokamai. Kodėl nepasinaudoti ir kitoms menininkėms teikiama progą.

Dar noriu priminti kitą vietą: Marquette Parko Fieldhouse beismonte yra progos medžio apdirbimo pasimokyti prie gausių lietuvių instruktorių P. Emil Kuraitis.

Čia galima apsišrenginti languis, pasigaminti lentynas, suremontuoti baldus ir kita kas yra susiję su namų apyvoka.

Informuotų lietuvių pasinaudoti interesus lietuvių pasinaudoti progą ir pataupyti pinigų.

Juozas Skaitytojas

ILLINOIS UNIVERSITETE

PABRANGINAMAS MOKSLAS

Illinois universiteto patikėtinų taryba rekomendavo mokėti už mokslą 1976—1977 metams padidinti 18.2 nuošimčiais, būtent vietoje ligšiol mokamų \$496 mokėti \$586.

Einant ta rekomendacija, mokėstis 1979—1980 metams būtų pakeltas \$300 — iki \$796 m.

Tos ratos yra žymiai mažesnės už infliaciją bendrai visoje ekonomijoje, aiškinama patikėtinų raporte. Illinois universiteto mokėstis yra mažesnis už Wisconsin universiteto \$645 ir Michigan universiteto \$946 mokėstį.

Illinois universiteto reikalavimas biudžetas siekia \$232.8 milijonų, tai yra \$31.6 milijonų daugiau negu šiomėtinis biudžetas. Biudžetą numatyta visam universiteto personalui algų pakėlimas 7.5 nuošimčiais.

Baigėsi atostogos

Vyt. Didž. Šaulių Rinktinės Valdybos posėdis įvyko 9. 14. 1975 Gintaro svetainėje.

Snsirinkimą pradėjo pirm. Vl. Išganaitis, pasveikindamas dalyvius. Praeito susirinkimo protokolą skaitė sekr. J. Petrauskas, protokolą buvo priimtas.

Apskaitą turėjo Joninių laužo pateiktas kasin. S. Radzviakas, pasidžiaugė gražių lėšų, pirm Vl. Išganaitis padėjo visiems fantų aukotojams ir dirbusiems. Pirm. pranešė, kad lapkričio antrą dieną užprašytos šv. mišios už mirusių šaulių Tėvų Jėzuitų Koplyčio, 10 val. ryte, mišias atlaikys kun. Borevičius, po pamaldų visi šauliai Kapinėse lankys mirusių šaulių kapus.

Tą dieną priimta 18 naujų narių. Viso turime šaulių Rinktinėje 587 narius. Padėkote K. Juškevičiui už įžeminimą Vytauto Didžiojo paveikslą. Apmokėtos visos išlaidos.

Iškelta mintis prašyti buv. A. A. Vl. Baltrušaičio choro dainininkus prisijungti prie V. D. Šaulių Rinktinės choro. Kreiptis tuo reikalu pas muz. N. Kulį 6931 S. Rockwell, Chicago, Ill. tel. 778 - 7301 arba pas A. Kvečą, 1620 S. 51-st Ave. Cicero, tel. 652 — 3127. Meno vadovas J. Petrauskas pranešė, kad numatyta netolimo ateityje suruošti du meno spektaklius. Vienas Jaunimo Centre, kitas Ciceroj. Datas bus paskelbtos vėliau.

Namo pirkimo reikalu prašė, kad jau pradėti valymo darbai, tuoj bus pradėti ir remonto darbai. Visi darbai bus atliekami pačių šaulių talkos

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

WOODWORKER

EXPERIENCED IN OPERATING WOODWORKING MACHINES Full time, steady job. Starting salary \$5 per hour. Paid holidays. Call or see WOLF 421-7509 1238 So. ASHLAND AVE., Mon. thru Fri., between 7 A. M. and 3:30 P. M.

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

LIVE IN — HOUSEKEEPER 2 children 4 years and 3 months. Own room, bath and TV. Good salary and house for right person. Some English necessary. Recent references. HIGHLAND PARK. 433-2777.

BUSINESS CHANCES

Binio Proges

PALOS HILLS

Excellent income property, modern 2 flat brick home, plus licensed boarding kennel. Business and building. By owner. \$67,000. Phone 430-1733.

RENTING IN GENERAL

Nuomos

ISNUOMOJAMAS 3 1/2 KAMBARIU BUTAS Brighton Parke suaugusių porai arba vyrai. Yra garažas. Tel. 523-5747 po 6 val. vak.

būdu. Visi šauliai, kurie, esant pasidėję savo auką, prašom nedelsiant įnešti į namo pirkimo kasą, arba įteikti J. Pociui 4204 S. Maplewood Chicagoj. Prašom prisidėti visus šaulius prie šio svarbaus užsiėmimo. Baigus remonto darbus bus didelis pasididžiavimas šaulių Rinktinėje turint nuosavą pastogę.

Adomas Didžbalis

TRUMPAI

— Vytautas Daugirdas pakviestas mokytis ir diriguoti New Yorko lietuvių vyrų chorą "Perkūnas". Chorą įsteigė senai Chicagoje miręs muz. Vladas Baltrušaitis. Ilgą laiką to choro dirigentu buvo muz. Vytautas Strolia. Repetitorius būna Kultūros židinys.

— Aldona Grabauskaitė — Richmond Hill, N. Y., priimta knygyninke naujoje miesto bibliotekoje, esančioje prie Liberty Ave. stoties. Bibliotekoje bus ir lietuviškų knygų skyrius. Svarbu, kad lietuvių jomis naudotųsi.

— Žurnalui "Karys" paremti Chicago Ramovėnai ir DLK Birutės draugijos narės ruošia kavutę su menine dalimi ir kitais įvairumais spalio 19 d. 4 val. popiet Jaunimo centre. Visuomenė kviečiama dalyvauti. G. J. Stankūnas yra Kario atstovas Chicagoje. Ilgą laiką atstovu buvo lietuviškos spaudos bendradarbis Balys Brazdžionis.

— Kun. C. Malakauskas, Crescent City, Oregon, dirba amerikiečių parapijoje ir eina kapeliono pareigas Armijos bazėje.

— Visvaldas Masiulis, Beverly Shores, Ind., vėjus progą tapo Naujųjų skaitytoju. Jas užsisakė vieneriems metams per administratorę Kristiną Austin. Naujais mūsų skaitytojas V. Masiulis yra inžinierius, dirba vienoje firmoje Chicago miesto. Visvaldas ir Aldona Masiuliai priklauso Beverly Shores Lietuvių klubui, turi puikią rezidenciją šioje puikioje kurortinėje apylinkėje, abu socialūs visuomeniniuose reikaluose ir privačiuose bei šeimyniniuose santykiuose. Naujųjų vadovybė dėkoja jiems už dėmesį.

— I. Kolas, Merville, Ind., prašęs prenumeratą, atsiuntė Naujųjų paramai 4 dol. Charles Wasilauskas iš Seminole, Fla., atsiuntė du dol. Tautietis iš St. Petersburg, Fla., užsisakė Naujienas vieneriems metams. Naujųjų vadovybė visiems nuoširdžiai dėkoja.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIŠIAMS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS - VALDYMAS - NOTARIATAS - VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

3 BUTŲ IR BIZNIO PATALPA, 50 pėdų sklypas, Brighton Parke. Mūrinis namas, nebrangus, reikia skubiai parduoti.

5 PO 5. MŪRINIS - MEDINIS. \$1,100 mėn. Prašo \$50,000, Marquette Parke.

10 BUTŲ MŪRINIS. Nauji įrengimai. Labai geros pajamos. Savininko paskola. Labai geras namas. Reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY
Insurance. Income Tax
2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

SUNLAND REALTY

4511-4th Street North, St. Petersburg, Florida 33703 Tel. 813-527-0696. Lietuvių Realitor

ANTON L. MAURAGAS.

Jis maloniai patarnaus lietuviams, kurie nori pirkti ar parduoti namus.

PALOS HILLS

Corner lot 101 x 217 improved. By owner. Phone 430-1733

— East Chicago Medžiotų ir Meškerojų Klubas ruošia rudens balių. Klubas valdyba kviečia narius ir apylinkės lietuvius gausiai dalyvauti baliuje, kuris įvyks š. m. rugsėjo mėn. 27 d., 6:30 val. vak. Lietuvių parapijos salėje, 3903-Fir St., East Chicago, Ind.

Programą atliks muziko F. Strolis vadovaujamas studentų vokalinis vienetas. Šokiams gros A. Modesto orkestras. Karšta vakarienė, veiks baras bei kiti pajavairinimai. Valdyba (Pr).

— Naujienas galima užsisakyti telefonu, skambinant administracijai darbo valandomis. Taip pat kviečiama skambinti arba rašyti prašant siųsti susipažinimui. Platinimo vėjus proga Naujienos yra siunčiamos susipažinimui 2 savaites nemokamai pagal gautus pageidavimus ir galimų skaitytojų adresus.

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms. 3227 WEST 63rd ST., CHICAGO Tel. 434-4660

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8439 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

PRIEŠ MOKSLO METUS

7 KAMB. MŪRO REZIDENCIJA. 2 vonios. Gražus beismantas. 2 auto garažas. Tuoj galite užimti. Marquette Parke. \$29,750.

2 BUTŲ 19 M. MŪRAS. Mūro garažas. Nauji atskiri sildymai. Air cond. Karpetai. Įrengtas beismantas. Per mėnesį gaunate butą. Arti parko. \$33,700.

GRAŽUS GEORGIAN 5 kamb. 40 pėdų lotas. 2 auto garažas. Arti ofiso. Jau turime rakta. \$18,250.

8 BUTŲ MŪRAS. naujas gazu sildymas, nauja elektra, alumin. langai. \$15,000 metinių pajamų. Arti mūso. \$71,700.

6 KAMB. (expandable) 18 metu mūras ir 2 auto garažas, Marquette Parke. \$23,900.

LIUKSUS 10 METU MŪRO rezidencija. 3 miegamieji, 2 vonios, karpetai, beismanto gražumėlis. Kampinis 40 pėdų lotas. 2 auto mūro garažas. Arti Kedzie prie Nabisco. — \$37,650.

1 1/2 AUKŠT. 18 metu mūras. 2 butai. 2 auto garažas. Arti mūso. Liga verta atiduoti. \$33,500.

6 KAMBARIU MŪRO NAMAS. 2 auto garažas. Beveik prie Marquette Parko bažnyčios. Jau laisvas. — \$21,000.

2 AUKŠTŲ MŪRAS, puikūs 2 x 5 kamb. butai ir 2 kamb. sausam beismant. naujas gazu sildymas. Geras garažas. Arti mūso. \$28,500.

PLATUS LOTAS su garažu. Arti Maria High. Pigus. \$5,900.

VALDIS

REAL ESTATE

2825 West 71st St. Tel. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS. IVATŲS ORAUDIMAI NAMU IR NEKILNOJAMO TURTŲ PIRKIMAS. PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public.

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių kvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu raižius (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ZUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

WOMEN'S INSURANCE

Call: Frank Zapolski

3208 1/2 W. 95th St.

GA 4-8654

DEMESIO

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$60 pusmetui automobilio Liability apdraudimas.

Kreiptis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.

523-8775

A. TVERAS